

Analiza sytuacji społeczno ekonomicznej województwa małopolskiego w obszarach oddziaływania Europejskiego Funduszu Społecznego

Kraków, grudzień 2018 r.

SPIS TREŚCI

SPIS TABEL	2
SPIS WYKRESÓW	3
1. ANALIZA JAKOŚCIOWO-IŁOŚCIOWA	5
1.1 DEMOGRAFIA (dane GUS)	5
1.2 RYNEK PRACY	11
1.3 INTEGRACJA SPOŁECZNA	23
1.4 EDUKACJA I WYKSZTAŁCENIE	38
2. PODSUMOWANIE - ZIDENTYFIKOWANE WYZWANIA I OBSZARY PROBLEMOWE	54

SPIS TABEL

Tabela 1. Liczba ludności województwa w podziale na mężczyzn i kobiety	5
Tabela 2. Liczba ludności w wieku przedprodukcyjnym (17 lat i mniej, produkcyjnym (18-59 lata dla kobiet i 18-64 lata dla mężczyzn) i poprodukcyjnym (dane GUS)	6
Tabela 3. Wskaźnik obciążenia demograficznego według wskaźnika dotyczącego osób w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym na poziomie powiatu (dane GUS)	6
Tabela 4. Współczynnik salda migracji osób w wieku produkcyjnym na poziomie powiatu (saldo migracji na pobyt stały ludności o określonym wieku na 10 tys. osób w tym wieku. Wskaźniki odnoszące się do liczby i struktury ludności (płeć, grupy wieku) od 2010 roku zostały przeliczone zgodnie z bilansem przygotowanym w oparciu o wyniki NSP 2011)	7
Tabela 5. Przyrost naturalny na 1000 ludności na poziomie powiatu (dane GUS)	8
Tabela 6. Stopa bezrobocia rejestrowanego na poziomie powiatu (na poziomie województwa w podziale na płeć) (dane GUS)	12
Tabela 7. Liczba zarejestrowanych bezrobotnych z wykształceniem gimnazjalnym, podstawowym i niepełnym podstawowym (dane GUS)	14
Tabela 8. Struktura bezrobotnych wg profilu pomocy (udział osób z I/II/III profilem w ogólnej liczbie zarejestrowanych bezrobotnych) (dane WUP Kraków)	15
Tabela 9. Liczba osób posiadających ważne dokumenty potwierdzające prawo pobytu cudzoziemca na obszarze województwa (dane: udsc.gov.pl , www.migracje.gov.pl)	15
Tabela 10. Liczba osób wyrejestrowanych z KRUS (dane: www.krus.gov.pl)	15
Tabela 11. Struktura zatrudnienia rolnictwo/przemysł/usługi (w porównaniu do średniej dla Polski) (dane GUS)	16
Tabela 12. Odsetek niewykorzystania wolnych miejsc pracy wg województw (job vacancy rate), wartość przeciętna w danym roku (dane GUS)	16
Tabela 13. Lista zawodów deficytowych (dane: www.barometrzwodow.pl)	17
Tabela 14. Wskaźniki efektywności kosztowej i zatrudnieniowej podstawowych form aktywizacji zawodowej (dane: Badanie MRPiPS. Efektywność podstawowych form aktywizacji zawodowej, realizowanych w ramach programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej w 2017 roku)	18

Tabela 15. Liczba nowozarejestrowanych i wyrejestrowanych z REGON podmiotów gospodarki narodowej przypadających na 10 tysięcy osób (dane GUS)	20
Tabela 16. Liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej na 10 tysięcy ludności na poziomie powiatu:	24
Tabela 17. Liczba osób korzystających z pomocy społecznej według powodu otrzymywania świadczeń	24
Tabela 18. Liczba placówek opiekuńczo-wychowawczych, w których statutowa liczba miejsc jest większa niż 14	30
Tabela 19. Liczba dzieci uczestniczących w zajęciach w placówkach wsparcia dziennego na 10 tys. ludności	31
Tabela 20. Liczba miejsc w placówkach wsparcia dziennego w gminie	31
Tabela 21. Liczba osób korzystających z mieszkań chronionych, w podziale na mieszkania dla osób usamodzielnianych opuszczających niektóre typy placówek opiekuńczo-wychowawczych, schroniska, zakłady poprawcze i inne oraz dla osób z zaburzeniami psychicznym	35
Tabela 22. Liczba funkcjonujących Klubów Integracji Społecznej/ Centrach Integracji Społecznej/Warsztatach Terapii Zajęciowej/Zakładach Aktywizacji Zawodowej	35
Tabela 23. Współczynnik użłobkowania (Dzieci w placówkach opieki nad dziećmi do lat 3 na 1000 dzieci w wieku do lat 3) (dane GUS)	41
Tabela 24. Liczba dzieci w wieku przedszkolnym (3-5 lat).....	42
Tabela 25. Liczba miejsc opieki nad dziećmi powyżej 3. roku życia na poziomie gminy, w tym – w zależności od dostępności danych – dla dzieci z niepełnosprawnościami	43
Tabela 26. Liczba uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.....	43
Tabela 27. Odsetek uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi w szkołach/placówkach oświatowych realizujących kształcenie ogólne i zawodowe (wg typów szkół)	44
Tabela 28. Liczba szkół gimnazjalnych i podstawowych, w których jest doradca zawodowy.....	45
Tabela 29. Uczestnictwo osób w wieku 25-64 w kształceniu ustawicznym – wskaźnik dostępny na poziomie kraju	45
Tabela 30. Wybory uczniów po szkole gimnazjalnej (podstawowej) tj. odsetek absolwentów, który wybiera szkołę zawodową(branżową)/ technikum/ liceum	49
Tabela 31. Liczba bezrobotnych w okresie do 12 miesięcy od ukończenia nauki	50

SPIS WYKRESÓW

Wykres 1. Wskaźnik zatrudnienia osób w wieku 15-64 lata (%) (dane GUS)	11
Wykres 2. Wskaźnik zatrudnienia w Małopolsce wg płci (dane GUS).....	11
Wykres 3. Liczba osób biernych zawodowo w podziale na płeć (wg BAEL)(dane GUS)	13
Wykres 4. Liczba osób bezrobotnych z niepełnosprawnościami zarejestrowanych w Powiatowych Urzędach Pracy i liczba zarejestrowanych bezrobotnych w wieku 50 lat i więcej.....	13
Wykres 5. Udział wybranych grup w ogóle zarejestrowanych bezrobotnych (dane GUS)	14
Wykres 6. Czas poszukiwania pracy (dane GUS)	16
Wykres 7. Liczba podmiotów wpisanych do rejestru REGON na 10 tysięcy mieszkańców (rok 2017 r.) (dane GUS).....	19
Wykres 8. Zagrożenie ubóstwem relatywnym	23
Wykres 9. Produkt Krajowy Brutto na jednego mieszkańca (z złotych)	23

Wykres 10. Główne powody otrzymywania świadczeń z pomocy społecznej w latach 2014-2016 (dane uśrednione).....	25
Wykres 11. Liczba dzieci w rodzinach zastępczych w podziale na powiaty w latach 2015-2017.....	26
Wykres 12. Liczba dzieci w rodzinnych domach dziecka w podziale na powiaty w latach 2015-2017.	28
Wykres 13. Liczba dzieci uczestniczących w zajęciach w placówkach wsparcia dziennego.....	31
Wykres 14. Liczba miejsc w placówkach wsparcia dziennego w podziale na powiaty	32
Wykres 15. Liczba osób objętych pomocą w formie usług opiekuńczych.....	33
Wykres 16. Liczba osób korzystających z usług w ośrodkach wsparcia (w tym Środowiskowych Domach Samopomocy (ŚDS), dziennych domach pomocy).....	33
Wykres 17. Liczba osób oczekujących na miejsce w ośrodkach wsparcia (w tym Środowiskowych Domach Samopomocy (ŚDS), dziennych domach pomocy).....	34
Wykres 18. Liczba osób przebywających w Domach Pomocy Społecznej/Zakładach Opieki Leczniczej/Zakładach Pielęgnacyjno – Opiekuńczych /hospicjach stacjonarnych.....	34
Wykres 19. Liczba osób oczekujących na miejsce w Domach Pomocy Społecznej.....	34
Wykres 20. Liczba dzieci w wieku do lat 3 (w wieku 0, 1 i 2 lat)	38
Wykres 21. Liczba dzieci w wieku do lat 3 w powiatach województwa w latach 2015-2017.....	38
Wykres 22. Liczba dzieci w wieku do lat 3 w powiatach (rok 2017).....	39
Wykres 23. Liczba miejsc opieki nad dziećmi do lat 3 według formy sprawowania opieki na poziomie gminy (ewentualnie dla niań według ZUS), w tym – w zależności od dostępności danych – dla dzieci z niepełnosprawnościami	40
Wykres 24. Liczba miejsc wg formy opieki	40
Wykres 25. Liczba uczniów szkół zawodowych	46
Wykres 26. Branżowe szkoły I stopnia bez specjalnych, uczniowie w I klasie, rok 2017.....	48
Wykres 27. Liczba bezrobotnych w okresie do 12 miesięcy od ukończenia nauki ze względu na wykształcenie (poziom województwa)	51

SPIS ZAŁĄCZNIKÓW

Załącznik 1: Instytucje opieki nad dziećmi do lat 3 i miejsca w nich dostępne

Załącznik 2: Liczba miejsc opieki przedszkolnej

Załącznik 3: Odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym

Załącznik 4: Liczba miejsc w placówkach wsparcia dziennego (PWD) w podziale na gminy

WSTĘP

Celem analizy jest opisanie sytuacji w obszarze oddziaływania EFS w regionie. Analiza na poziomie województwa jest uzupełnieniem analizy porównawczej przeprowadzanej na poziomie krajowym przez Instytucję Koordynującą Umowę Partnerstwa w zakresie EFS. Analiza krajowa pokazuje sytuację poszczególnych województw na tle innych województw. Niniejsze opracowanie stanowi pogłębioną analizę sytuacji województwa małopolskiego w obszarze demografii, rynku pracy, integracji społecznej oraz edukacji i wykształcenia. Okres, który został poddany analizie to co do zasady przedział trzech lat: od 2015r. do 2017r. (w przypadku braku danych za 2017 lub 2016 rok okres ten został odpowiednio przesunięty, tak aby zawsze obejmował trzy lata). Analiza zostanie wykorzystana na potrzeby dokumentacji konkursowej, w tym zapisów SzOOP oraz kryteriów wyboru projektów w obszarze EFS. Może również stanowić materiał pomocniczy / wskazówki do przygotowania projektów przez wnioskodawców.

1. ANALIZA JAKOŚCIOWO-ILOŚCIOWA

1.1 DEMOGRAFIA (dane GUS)

Tabela 1. Liczba ludności województwa w podziale na mężczyzn i kobiety

Liczba ludności województwa w podziale na płeć	rok								
	ogółem			mężczyźni			kobiety		
	2015	2016	2017	2015	2016	2017	2015	2016	2017
	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]
MAŁOPOLSKIE	3 372 618	3 382 260	3 391 380	1 636 707	1 641 317	1 645 986	1 735 911	1 740 943	1 745 394
Powiat bocheński	105 416	105 747	106 096	51 976	52 111	52 324	53 440	53 636	53 772
Powiat brzeski	92 983	93 001	93 164	46 011	46 056	46 217	46 972	46 945	46 947
Powiat chrzanowski	126 463	126 054	125 725	61 246	60 984	60 827	65 217	65 070	64 898
Powiat dąbrowski	59 374	59 342	59 311	29 588	29 600	29 576	29 786	29 742	29 735
Powiat gorlicki	109 140	109 049	109 076	54 054	53 940	54 025	55 086	55 109	55 051
Powiat krakowski	270 490	272 591	274 843	132 503	133 454	134 524	137 987	139 137	140 319
Powiat limanowski	129 699	130 289	130 964	64 828	65 146	65 520	64 871	65 143	65 444
Powiat miechowski	49 592	49 505	49 315	24 382	24 359	24 278	25 210	25 146	25 037
Powiat myślenicki	125 020	125 647	126 339	62 007	62 331	62 675	63 013	63 316	63 664
Powiat nowosądecki	212 894	213 864	214 999	106 118	106 631	107 145	106 776	107 233	107 854
Powiat nowotarski	190 517	190 757	191 266	93 270	93 331	93 645	97 247	97 426	97 621
Powiat olkuski	113 148	112 863	112 539	55 059	54 873	54 721	58 089	57 990	57 818
Powiat oświęcimski	154 819	154 581	154 292	75 261	75 158	75 036	79 558	79 423	79 256
Powiat proszowicki	43 716	43 648	43 658	21 529	21 485	21 483	22 187	22 163	22 175
Powiat suski	84 175	84 184	84 317	41 700	41 745	41 775	42 475	42 439	42 542
Powiat tarnowski	200 600	200 886	201 268	99 566	99 671	99 808	101 034	101 215	101 460
Powiat tatrzański	67 884	67 905	68 034	32 710	32 756	32 798	35 174	35 149	35 236
Powiat wadowicki	159 538	159 673	159 938	78 161	78 235	78 398	81 377	81 438	81 540
Powiat wielicki	121 534	123 251	125 197	59 346	60 193	61 111	62 188	63 058	64 086

Powiat m. Kraków	761 069	765 320	767 348	354 954	357 097	358 138	406 115	408 223	409 210
Powiat m. Nowy Sącz	83 903	83 993	84 041	40 128	40 137	40 151	43 775	43 856	43 890
Powiat m. Tarnów	110 644	110 110	109 650	52 310	52 024	51 811	58 334	58 086	57 839

Tabela 2. Liczba ludności w wieku przedprodukcyjnym (17 lat i mniej, produkcyjnym (18-59 lata dla kobiet i 18-64 lata dla mężczyzn) i poprodukcyjnym (dane GUS)

Małopolska	2015	2016	2017
Wiek przedprodukcyjny	638 551	639 225	642 456
Wiek produkcyjny	2 106 080	2 097 173	2 085 978
Wiek poprodukcyjny	627 987	645 862	662 946
Ludność ogółem	3 372 618	3 382 260	3 391 380

Tabela 3. Wskaźnik obciążenia demograficznego według wskaźnika dotyczącego osób w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym na poziomie powiatu (dane GUS)

Ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	2015	2016	2017
POLSKA	31,4	32,7	34,0
MAŁOPOLSKIE	29,8	30,8	31,8
Powiat bocheński	26,5	27,4	28,3
Powiat brzeski	26,7	27,5	28,2
Powiat chrzanowski	33,3	34,7	36,3
Powiat dąbrowski	26,8	27,3	28,1
Powiat gorlicki	28,6	29,5	30,4
Powiat krakowski	27,7	28,7	29,5
Powiat limanowski	23,8	24,2	24,7
Powiat miechowski	36,5	37,7	38,7
Powiat myślenicki	23,9	24,7	25,5
Powiat nowosądecki	23,2	23,6	24,1
Powiat nowotarski	26,1	26,8	27,5
Powiat olkuski	33,6	35,3	37,0
Powiat oświęcimski	32,1	33,5	34,8
Powiat proszowicki	31,5	32,4	33,1
Powiat suski	28,0	28,7	29,5
Powiat tarnowski	25,9	26,5	27,2
Powiat tatrzański	30,2	31,1	32,2
Powiat wadowicki	27,8	28,7	29,5
Powiat wielicki	25,6	26,4	27,2
Powiat m.Kraków	35,7	37,1	38,3
Powiat m.Nowy Sącz	31,0	32,2	33,5
Powiat m.Tarnów	36,8	38,6	40,3

Tabela 4. Współczynnik salda migracji osób w wieku produkcyjnym na poziomie powiatu (saldo migracji na pobyt stały ludności o określonym wieku na 10 tys. osób w tym wieku. Wskaźniki odnoszące się do liczby i struktury ludności (płeć, grupy wieku) od 2010 roku zostały przeliczone zgodnie z bilansem przygotowanym w oparciu o wyniki NSP 2011)

Współczynnik salda migracji w wieku produkcyjnym	2016	2017
POLSKA	-1,5	-1,5
MAŁOPOLSKIE	11,3	13,3
Powiat bocheński	-2,6	-4,1
Powiat brzeski	-12,0	-18,2
Powiat chrzanowski	-23,2	-12,0
Powiat dąbrowski	-10,5	-21,3
Powiat gorlicki	-26,0	-30,6
Powiat krakowski	63,8	69,3
Powiat limanowski	-15,1	-20,7
Powiat miechowski	-8,0	-9,8
Powiat myślenicki	8,1	7,1
Powiat nowosądecki	-10,7	-11,7
Powiat nowotarski	-16,0	-11,5
Powiat olkuski	-17,5	-25,1
Powiat oświęcimski	-12,1	-16,8
Powiat proszowicki	-7,4	-0,7
Powiat suski	-7,3	-4,0
Powiat tarnowski	-8,3	-9,5
Powiat tatrzański	-5,0	-6,7
Powiat wadowicki	-4,5	-11,6
Powiat wielicki	115,1	126,0
Powiat m. Kraków	49,0	57,7
Powiat m. Nowy Sącz	-34,1	-37,4
Powiat m. Tarnów	-52,7	-46,6

Tabela 5. Przyrost naturalny na 1000 ludności na poziomie powiatu (dane GUS)

Przyrost naturalny na 1000 ludności	2015	2016	2017
POLSKA	-0,7	-0,1	0,0
MAŁOPOLSKIE	1,0	1,7	1,9
Powiat bocheński	2,3	2,7	3,8
Powiat brzeski	0,6	1,4	2,0
Powiat chrzanowski	-1,8	-2,0	-1,6
Powiat dąbrowski	0,0	-0,1	1,0
Powiat gorlicki	0,6	0,6	1,5
Powiat krakowski	0,6	1,4	1,1
Powiat limanowski	4,6	4,8	5,3
Powiat miechowski	-4,4	-2,7	-3,6
Powiat myślenicki	3,9	4,0	4,1
Powiat nowosądecki	4,8	4,8	5,4
Powiat nowotarski	2,2	2,6	3,0
Powiat olkuski	-2,1	-1,5	-2,3
Powiat oświęcimski	-0,7	-0,2	-0,6
Powiat proszowicki	-1,8	-1,5	-1,0
Powiat suski	0,0	0,5	1,9
Powiat tarnowski	1,3	1,4	2,1
Powiat tatrzański	0,5	0,8	2,1
Powiat wadowicki	1,6	1,3	1,7
Powiat wielicki	2,3	2,9	3,7
Powiat m.Kraków	0,5	2,2	2,0
Powiat m.Nowy Sącz	1,6	2,8	2,4
Powiat m.Tarnów	-1,9	-0,6	-1,2

Wnioski wynikające z analizy sytuacji demograficznej:

Województwo małopolskie należy do stosunkowo młodych demograficznie, choć podobnie jak w Polsce społeczeństwo starzeje się. Liczba ludności w analizowanym okresie 2015-2017 w regionie wzrosła o 18 762 osoby, co oznacza wzrost o 0,56%. Dodatkowo jest saldo migracji osób w wieku produkcyjnym (13,3) oraz przyrost naturalny (1,9). Wskaźnik obciążenia demograficznego (tj. liczba osób w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym) stopniowo rośnie, ale jest niższy (31,8) niż średnia w Polsce (34,0). Zgodnie z prognozami GUS, w perspektywie lat 2017-2025 liczba mieszkańców Małopolski będzie rosła do poziomu 3,407 mln osób, po roku 2025 przewidywany jest jednak szybki spadek do szacowany na poziom 3,279 mln osób w roku 2050.

Jednocześnie należy zauważyć, że sytuacja demograficzna jest (i zapewne będzie) zróżnicowana na poziomie powiatów. W roku 2017 tylko w kilku powiatach zaobserwowano dodatnie saldo migracji osób w wieku produkcyjnym tj. w powiecie wielickim, krakowskim oraz w Krakowie. Wskaźnik obciążenia demograficznego powyżej średniej dla województwa można zaobserwować w Tarnowie (40,3), powiecie miechowskim (38,7), w Krakowie (38,3), powiecie olkuskim (37,0), chrzanowskim (36,3), oświęcimskim (34,8), w Nowym Sączu (33,5), powiecie proszowickim (33,1) i tatrzańskim (32,2). Szczególną kumulację

niekorzystnych zjawisk (zmniejszająca się liczba ludności, wysoki wskaźnik obciążenia demograficznego, znacznie ujemne saldo migracji, ujemny przyrost naturalny) można zauważyć w Tarnowie, powiecie olkuskim i miechowskim. Zmiany demograficzne mają i będą mieć ogromny wpływ na rynek pracy. Szczególnie dotkliwy wpływ zjawiska starzejącego się społeczeństwa odczuwalny będzie w Małopolsce po roku 2025, od którego to następować będzie szybki ubytek ludności (z 3 391,4 w roku 2017 do 3 279,4 w roku 2050).

Rekomendacje wynikające z wniosków:

- pomimo stosunkowo korzystnej sytuacji demograficznej Małopolski na tle sytuacji całego kraju, który obrazuje wskaźnik przyrostu naturalnego na 1000 ludności (wartość wskaźnika w 2017r. dla Polski 0,00 dla Małopolski 1,9) nie jest zagwarantowana zastępowalność pokoleń, co oznaczać będzie w dłuższej perspektywie czasu deficyt osób na rynku pracy. Niezbędnym, w tej sytuacji jest podjęcie działań, które mogłyby przeciwdziałać niekorzystnym trendom w zakresie przyrostu naturalnego;
- w związku z koniecznością zapewnienia odpowiedniej ilości osób aktywnych na rynku pracy wobec malejącej liczby osób w wieku produkcyjnym związanej z niskim przyrostem naturalnym, interwencji będzie wymagać utrzymanie aktywności zawodowej pracowników dojrzałych (w wieku 50 lat i więcej) oraz grup, które pozostają poza rynkiem pracy (np. osoby biernie zawodowo, osoby sprawujące opiekę nad dziećmi lub osobami zależnymi);
- kolejnym narastającym problemem jest zmiana struktury wiekowej mieszkańców Małopolski z obserwowalną nadreprezentacją osób w wieku poprodukcyjnym, którym należy zapewnić usługi społeczne i zdrowotne dostosowane do ich potrzeb.

Proponowane sposoby wdrożenia rekomendacji w ramach interwencji EFS:

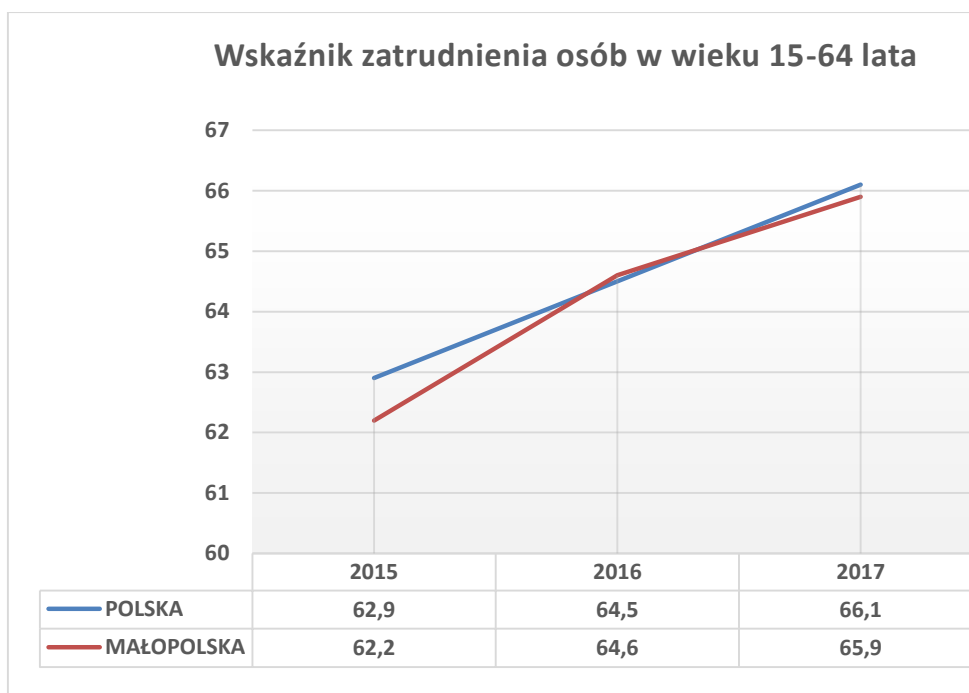
- kontynuowanie działań zmierzających do zapewnienia opieki nad dziećmi, zwłaszcza w wieku do 3 lat, działania zmierzające do łączenia życia zawodowego z prywatnym, gwarantowanie instrumentów ułatwiających powrót do pracy po urlopie m.in. macierzyńskim, wychowawczym poprzez organizację konkursów w ramach działań, poddziałań dotyczących: tworzenia nowych miejsc opieki w żłobkach, klubach dziecięcych i u dziennych opiekunów (działanie 8.5), a także wychowania przedszkolnego (poddziałania 10.1.1 oraz 10.1.2) oraz kontynuację realizacji projektu pozakonkursowego Małopolska niania 2.0 (działanie 8.5)
- kontynuowanie działań na rzecz utrzymania aktywności zawodowej pracowników, szczególnie pracowników dojrzałych (w wieku 50 lat i więcej) poprzez: wspieranie uzupełniania i uaktualniania kompetencji i kwalifikacji niezbędnych na rynku pracy, także w celu umożliwienia podjęcia pracy na stanowiskach stanowiących mniejsze obciążenie dla zdrowia, wspieranie działań na rzecz propagowania idei zarządzania wiekiem wśród pracodawców, wspieranie inicjatyw promujących aktywne i zdrowe starzenie się, w tym uczestnictwo w programach profilaktycznych poprzez konkursy dotyczące realizacji programów przekwalifikowania pracowników i wsparcia dla pracodawców (poddziałanie 8.6.1) oraz rozwoju populacyjnych programów profilaktycznych ukierunkowanych na wczesne wykrywanie nowotworów (poddziałania 8.6.2)
- podejmowanie inicjatyw mających na celu aktywizację zawodową osób pozostających obecnie poza rynkiem pracy tzn. biernych zawodowo (szczególnie osób, które pełnią funkcje opiekuńcze nad osobami zależnymi – dziećmi, rodzicami, wnukami oraz osób, które nie pracują ze względu na brak wiary w możliwość znalezienia pracy) oraz osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym poprzez realizację konkursów dotyczących aktywizacji zawodowej szczególnie tych osób, których sytuacja na rynku pracy jest

najtrudniejsza tj. osób powyżej 50 roku życia, osób długotrwale bezrobotnych, osób z niepełnosprawnościami, osób o niskich kwalifikacjach, kobiet (działanie 8.2) oraz wsparcia na zakładanie działalności gospodarczej (działanie 8.3), a także aktywizacji społecznej i zawodowej osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym (poddziałanie 9.1.1, 9.1.2) oraz wsparcia sektora ekonomii społecznej (działanie 9.3),

- kontynuacja działań na rzecz zwiększenia dostępności do dobrej jakości usług opiekuńczych w regionie poprzez konkursy dotyczące inicjatyw zwiększających dostępność oraz jakość usług kierowanych do osób niesamodzielnych oraz ich opiekunów, a także działań prewencyjno-profilaktycznych (skierowanych w szczególności do dzieci i młodzieży oraz rodzin zagrożonych dysfunkcją lub przeżywających trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych) w ramach działania 9.2

1.2 RYNEK PRACY

Wykres 1. *Wskaźnik zatrudnienia osób w wieku 15-64 lata (%) (dane GUS)*

Wykres 2. *Wskaźnik zatrudnienia w Małopolsce wg płci (dane GUS)*

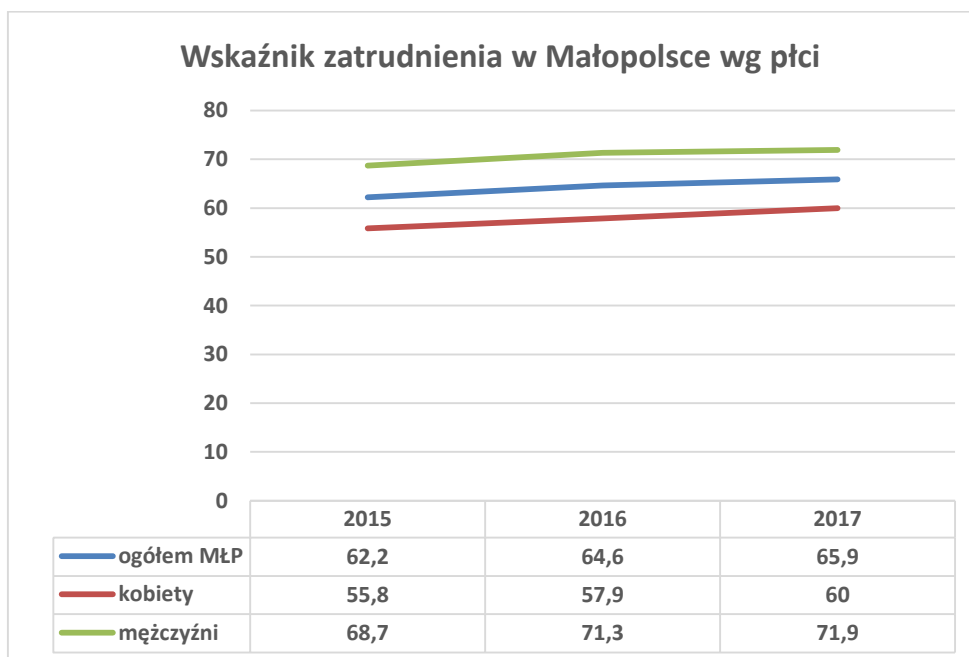
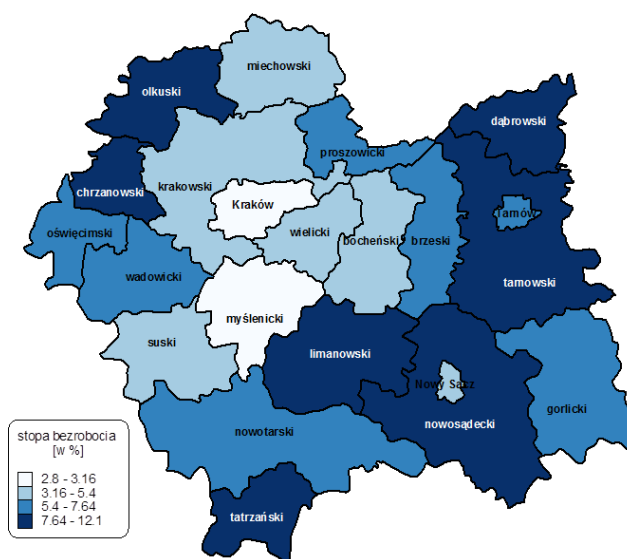
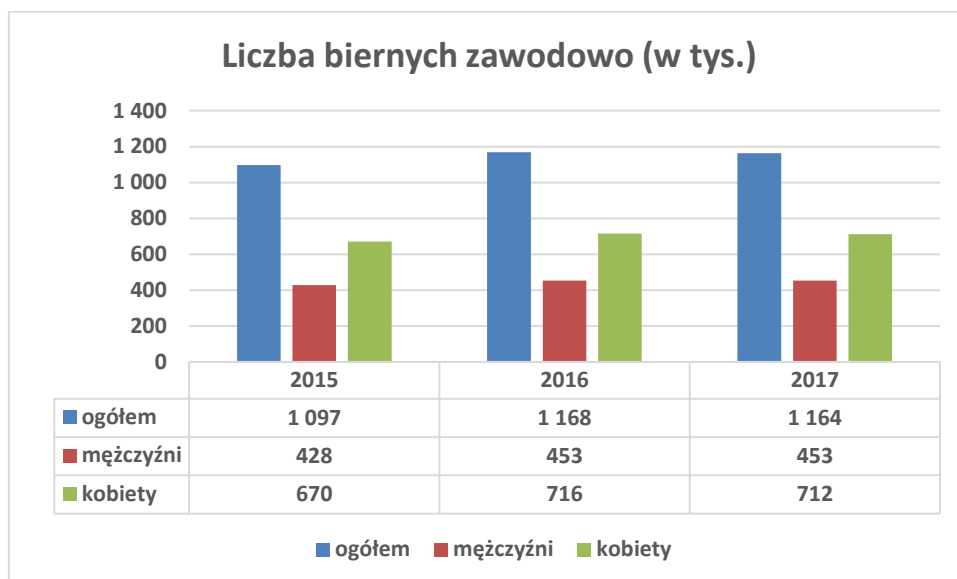

Tabela 6. Stopa bezrobocia rejestrowanego na poziomie powiatu (na poziomie województwa w podziale na pleć) (dane GUS)

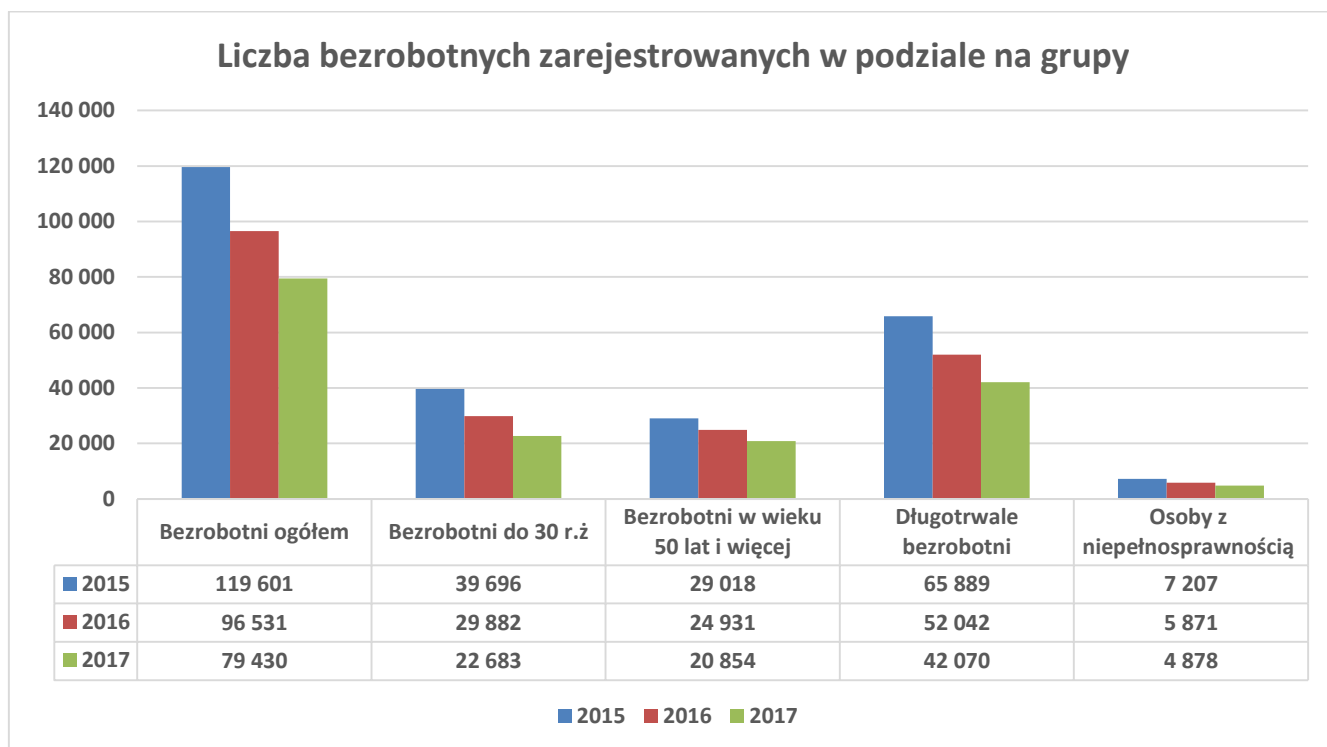
Stopa bezrobocia rejestrowanego	2015	2016	2017
POLSKA	9,7	8,2	6,6
MAŁOPOLSKIE	8,3	6,6	5,4
Powiat bocheński	7,0	6,1	5,2
Powiat brzeski	10,3	8,0	6,6
Powiat chrzanowski	11,9	10,4	8,6
Powiat dąbrowski	16,1	13,9	12,1
Powiat gorlicki	11,3	8,5	6,4
Powiat krakowski	6,5	5,7	4,8
Powiat limanowski	13,5	9,9	8,4
Powiat miechowski	8,8	6,5	5,4
Powiat myślenicki	7,5	4,9	3,1
Powiat nowosądecki	13,6	10,2	8,7
Powiat nowotarski	10,7	9,5	7,1
Powiat olkuski	12,3	8,9	8,2
Powiat oświęcimski	9,5	7,7	6,1
Powiat proszowicki	9,4	7,9	7,0
Powiat suski	8,0	5,5	4,8
Powiat tarnowski	11,6	9,5	8,1
Powiat tatrzański	12,9	11,5	10,5
Powiat wadowicki	8,7	6,0	5,6
Powiat wielicki	7,6	6,4	5,1
Powiat m.Kraków	4,4	3,5	2,8
Powiat m.Nowy Sącz	7,6	6,2	4,1
Powiat m.Tarnów	8,2	7,1	5,9

Wykres 3. Liczba osób biernych zawodowo w podziale na płeć (wg BAEL)(dane GUS)

Wykres 4. Liczba osób bezrobotnych z niepełnosprawnościami zarejestrowanych w Powiatowych Urzędach Pracy i liczba zarejestrowanych bezrobotnych w wieku 50 lat i więcej

Wykres 5. Udział wybranych grup w ogóle zarejestrowanych bezrobotnych (dane GUS)

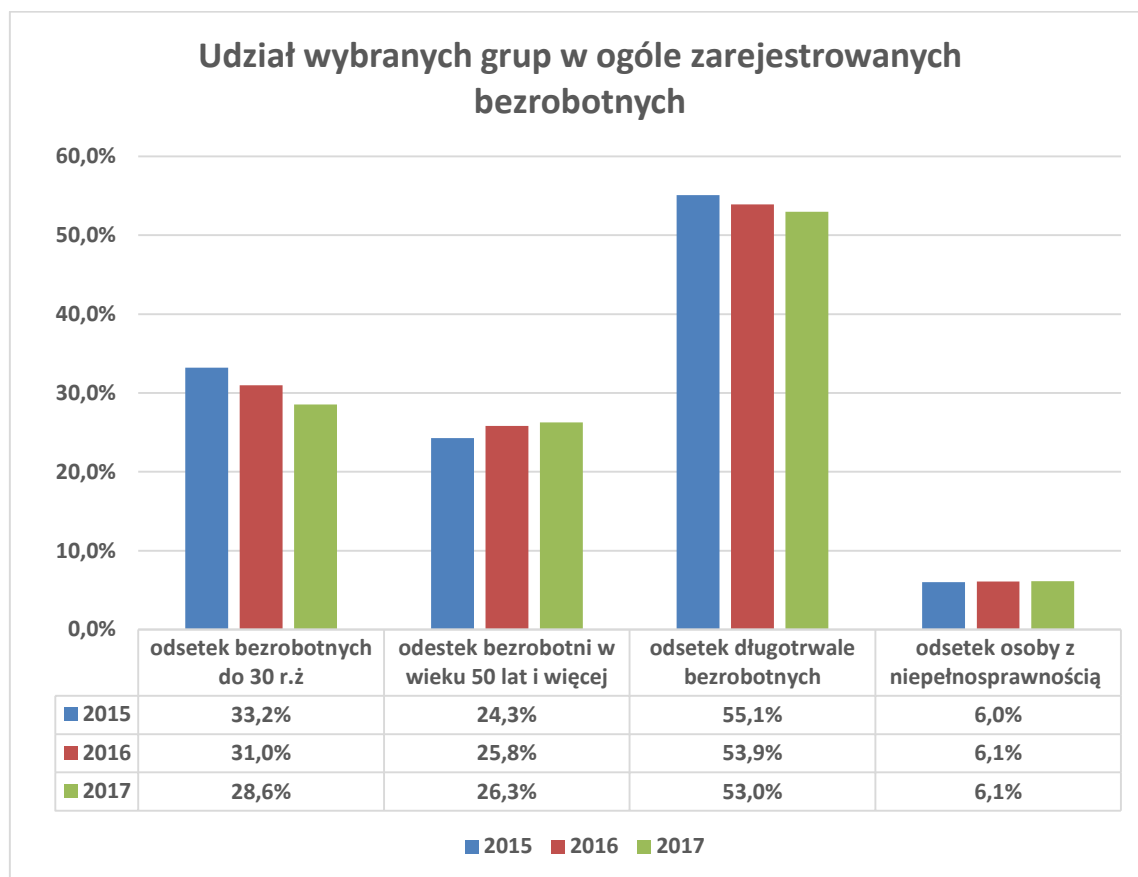

Tabela 7. Liczba zarejestrowanych bezrobotnych z wykształceniem gimnazjalnym, podstawowym i niepełnym podstawowym (dane GUS)

Liczba bezrobotnych z wykształceniem gimnazjalnym i poniżej	2015	2016	2017	Udział osób bezrobotnych z wykształceniem gimnazjalnym i poniżej w ogóle zarejestrowanych bezrobotnych (w poszczególnych latach)		
				2015	2016	2017
MAŁOPOLSKIE	25 695	20 961	17 385	21,5%	21,7%	21,9%
Powiat bocheński	491	490	428	17,6%	19,7%	20,2%
Powiat brzeski	652	545	454	17,6%	19,0%	19,4%
Powiat chrzanowski	1 275	1 152	979	26,3%	26,8%	27,6%
Powiat dąbrowski	730	625	577	19,0%	19,2%	20,5%
Powiat gorlicki	737	583	431	14,2%	15,3%	15,1%
Powiat krakowski	1 466	1 295	1 089	22,4%	22,1%	22,0%
Powiat limanowski	1 399	922	764	18,5%	16,9%	16,6%
Powiat miechowski	457	359	306	24,4%	25,7%	26,3%
Powiat myślenicki	662	402	259	19,1%	17,5%	17,8%
Powiat nowosądecki	1 516	1 126	954	15,0%	14,8%	14,8%
Powiat nowotarski	2 027	1 821	1 324	28,6%	28,6%	28,0%

Powiat olkuski	1 179	804	807	20,5%	19,5%	21,0%
Powiat oświęcimski	1 040	880	686	22,0%	22,4%	22,0%
Powiat proszowicki	476	439	387	27,4%	29,6%	29,4%
Powiat suski	615	419	375	23,6%	23,3%	23,7%
Powiat tarnowski	1 534	1 342	1 200	18,8%	20,1%	21,3%
Powiat tatrzański	1 221	1 059	970	33,2%	31,9%	31,8%
Powiat wadowicki	1 219	810	759	23,9%	22,9%	22,8%
Powiat wielicki	773	689	555	24,3%	23,9%	24,4%
Powiat m.Kraków	4 727	3 848	3 049	24,1%	23,7%	23,5%
Powiat m.Nowy Sącz	601	536	358	17,4%	18,6%	18,7%
Powiat m.Tarnów	898	815	674	19,6%	20,4%	20,2%

Tabela 8. Struktura bezrobotnych wg profilu pomocy (udział osób z I/II/III profilem w ogólnej liczbie zarejestrowanych bezrobotnych) (dane WUP Kraków)

Struktura bezrobotnych wg profilu pomocy	2015			2016			2017		
	I profil	II profil	III profil	I profil	II profil	III profil	I profil	II profil	III profil
Liczba bezrobotnych	4072	77256	34345	3125	60085	30244	2334	43494	30651
Udział osób w danym profilu w ogólnej liczbie zarejestrowanych bezrobotnych*	3,40%	64,59%	28,72%	3,24%	62,24%	31,33%	2,94%	54,76%	38,59%

*suma nie daje 100%, ponieważ część bezrobotnych nie miała jeszcze ustalonego profilu

Tabela 9. Liczba osób posiadających ważne dokumenty potwierdzające prawo pobytu cudzoziemca na obszarze województwa (dane: udsc.gov.pl, www.migracje.gov.pl)

	2015	2016	2017
Polska	178 420	241 408	314 650
Małopolska	19 269	25 626	31 209
% ogółu	11%	11%	10%

Tabela 10. Liczba osób wyrejestrowanych z KRUS (dane: www.krus.gov.pl)

Małopolska	2014	2015	2016	2017
Rolnicy, domownicy, emeryci i renciści podlegający ubezpieczeniu zdrowotnemu (1)	253 709	252 028	249 558	243 974
w tym emeryci i renciści (2)	100 952	100 646	99 575	98 483
Liczba wyrejestrowanych w stosunku do roku poprzedniego (1)	-	-1681	-2470	-5584
w tym emeryci i renciści (2)	-	-306	-1071	-1092

Tabela 11. Struktura zatrudnienia rolnictwo/przemysł/usługi (w porównaniu do średniej dla Polski) (dane GUS)

Struktura zatrudnienia	Ogółem			Rolnictwo, leśnictwo			Przemysł i budownictwo			Usługi (handel, transport, zakwaterowanie, finansowe, ubezpieczeniowe, pozostałe)		
	2015	2016	2017	2015	2016	2017	2015	2016	2017	2015	2016	2017
POLSKA	11 280 805	11 583 009	11 833 969	2 369 732	2 370 193	2 370 833	3 039 364	3 120 649	3 205 420	5 871 709	6 092 167	6 257 716
Udział grupy w ogóle w Polsce				21,01%	20,46%	20,02%	26,94%	26,94%	27,08%	52,05%	52,60%	52,88%
Małopolska	1 025 463	1 059 709	1 085 131	271 931	271 800	271 685	233 591	244 298	248 839	519 941	543 611	564 607
Udział grupy w ogóle w Małopolsce				26,52%	25,65%	25,03%	22,78%	23,05%	22,93%	50,70%	51,30%	52,03%

Tabela 12. Odsetek niewykorzystania wolnych miejsc pracy wg województw (job vacancy rate), wartość przeciętna w danym roku (dane GUS)

	2015	2016	2017
Polska	0,61	0,76	0,99
Małopolska	0,65	0,76	1,05

Wykres 6. Czas poszukiwania pracy (dane GUS)

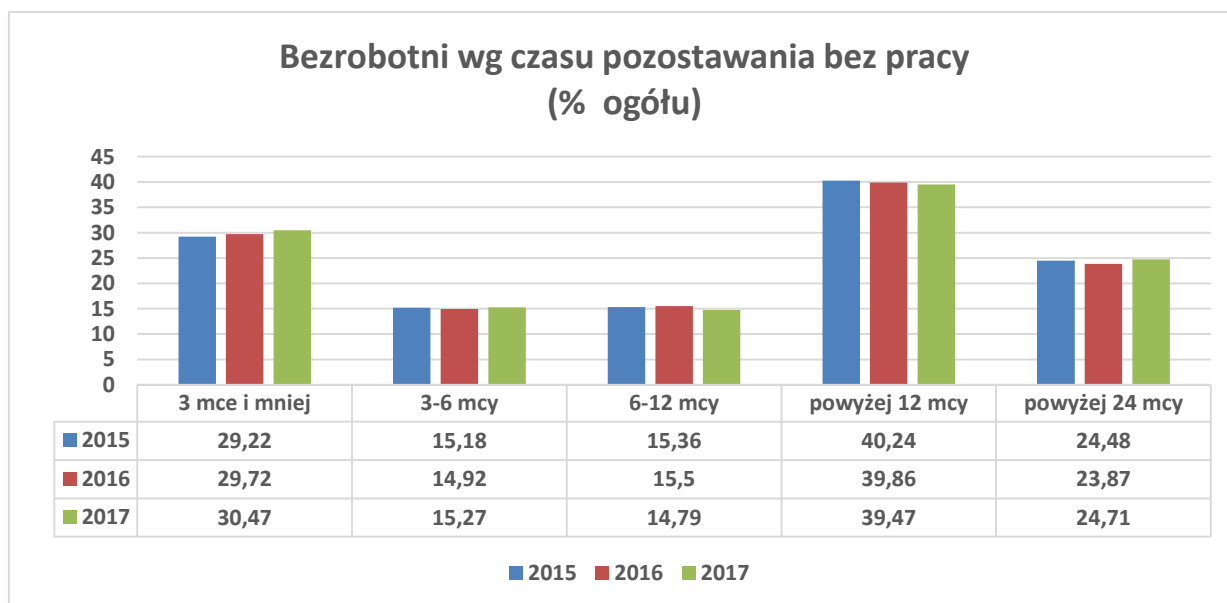

Tabela 13. Lista zawodów deficytowych (dane: www.barometrzwawodow.pl)

Zawody deficytowe w Małopolsce (Barometr zawodów na lata 2015-2018)	
Rok 2015	administratorzy stron internetowych, kierowcy ciągnika siodłowego, kierowcy samochodów ciężarowych i ciągników siodłowych, kierowcy samochodu ciężarowego, programiści i administratorzy stron internetowych, samodzielni księgowi, spedytorzy i logistycy, szefowie kuchni
Rok 2016	blacharze i lakiernicy samochodowi, blacharze samochodowi, diagności samochodowi, graficy komputerowi, kierowcy autobusów, kierowcy ciągnika siodłowego, kierowcy samochodów ciężarowych i ciągników siodłowych, kierowcy samochodu ciężarowego, kierownicy budowy, lekarze, pielęgniarki, pielęgniarki i położne, samodzielni księgowi, szefowie kuchni
Rok 2017	betoniarze i zbrojarze, blacharze i lakiernicy samochodowi, brukarze, cieśle i stolarze budowlani, dekarze i blacharze budowlani, diagności samochodowi, fryzjerzy, graficy komputerowi, inżynierowie budownictwa, kierowcy autobusów, kierowcy samochodów ciężarowych i ciągników siodłowych, kierownicy budowy, krawcy i pracownicy produkcji odzieży, kucharze, lekarze, masarze i przetwórcy ryb, mechanicy pojazdów samochodowych, monterzy instalacji budowlanych, murarze i tynkarze, operatorzy i mechanicy sprzętu do robót ziemnych, operatorzy obrabiarek skrawających, piekarze, pielęgniarki i położne, posadzkarze, projektanci i administratorzy baz danych, programiści, przedstawiciele handlowi, robotnicy obróbki drewna i stolarze, samodzielni księgowi, spawacze, spedytorzy i logistycy, szefowie kuchni, technicy elektrycy
Rok 2018	betoniarze i zbrojarze, blacharze i lakiernicy samochodowi, brukarze, cieśle i stolarze budowlani, cukiernicy, dekarze i blacharze budowlani, elektrycy, elektromechanicy i elektromonterzy, fizjoterapeuci i masażyści, fryzjerzy, graficy komputerowi, kelnerzy i barmani, kierowcy autobusów, kierowcy samochodów ciężarowych i ciągników siodłowych, kierownicy budowy, kosmetyczki, krawcy i pracownicy produkcji odzieży, kucharze, lekarze, masarze i przetwórcy ryb, mechanicy pojazdów samochodowych, monterzy instalacji budowlanych, murarze i tynkarze, operatorzy i mechanicy sprzętu do robót ziemnych, operatorzy obrabiarek skrawających, opiekunowie osoby starszej lub niepełnosprawnej, piekarze, pielęgniarki i położne, pracownicy robót wykończeniowych w budownictwie, projektanci i administratorzy baz danych, programiści, robotnicy budowlani, robotnicy obróbki drewna i stolarze, samodzielni księgowi, spawacze, spedytorzy i logistycy, szefowie kuchni, ślusarze

Tabela 14. Wskaźniki efektywności kosztowej i zatrudnieniowej podstawowych form aktywizacji zawodowej (dane: Badanie MRPiPS. Efektywność podstawowych form aktywizacji zawodowej, realizowanych w ramach programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej w 2017 roku)

Efektywność zatrudnieniowa PUP (%)

	2015	2016	2017
Polska	75,89	78,74	81,98
Małopolska	73,13	75,89	81,21

Efektywność kosztowa PUP (zł)

	2015	2016	2017
Polska	12 996,00	11 291,09	11 520,54
Małopolska	12 777,12	11 815,42	11 383,58

Wykres 7. Liczba podmiotów wpisanych do rejestru REGON na 10 tysięcy mieszkańców (rok 2017 r.) (dane GUS)

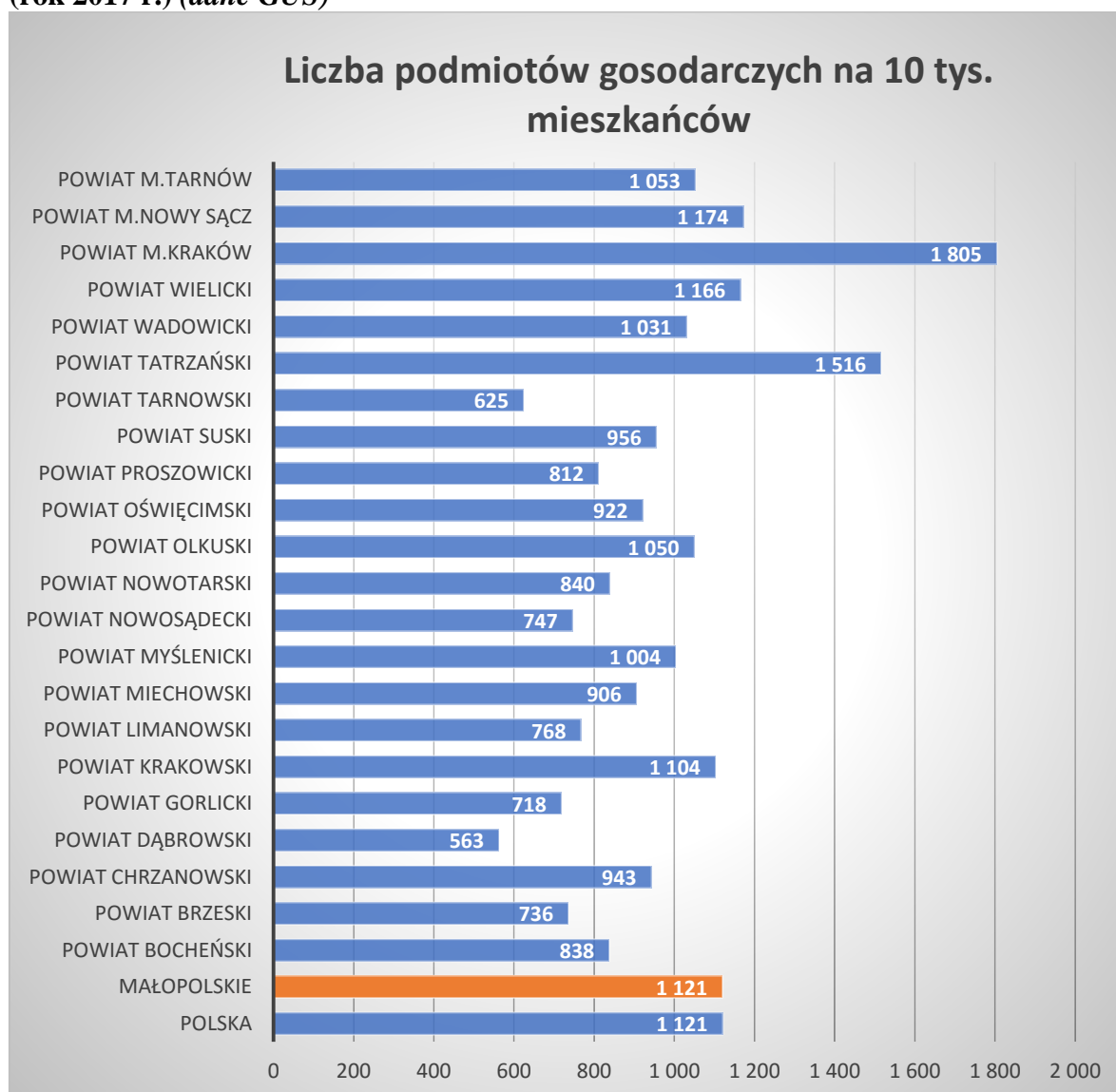

Tabela 15. Liczba nowozarejestrowanych i wyrejestrowanych z REGON podmiotów gospodarki narodowej przypadających na 10 tysięcy osób (dane GUS)

	jednostki nowo zarejestrowane w rejestrze REGON na 10 tys. ludności			jednostki wykreślone z rejestru REGON na 10 tys. ludności			Różnica
	2015	2016	2017	2015	2016	2017	2017
POLSKA	94	91	94	76	77	75	19
MAŁOPOLSKIE	98	96	101	77	75	74	27
Powiat bocheński	73	72	78	64	62	60	18
Powiat brzeski	70	69	81	55	57	53	28
Powiat chrzanowski	68	69	80	72	64	70	10
Powiat dąbrowski	52	53	65	41	43	42	23
Powiat gorlicki	76	72	68	65	66	66	2
Powiat krakowski	90	90	97	72	74	70	27
Powiat limanowski	93	85	88	68	63	72	16
Powiat miechowski	70	70	62	62	55	53	9
Powiat myślenicki	81	80	94	67	67	66	28
Powiat nowosądecki	89	87	88	70	71	72	16
Powiat nowotarski	88	84	97	74	75	72	25
Powiat olkuski	75	69	72	68	71	64	7
Powiat oświęcimski	69	64	69	64	66	62	7
Powiat proszowicki	72	73	74	52	56	53	21
Powiat suski	79	77	81	69	61	64	17
Powiat tarnowski	64	62	67	51	48	52	15
Powiat tatrzański	129	127	134	114	105	100	34
Powiat wadowicki	78	74	76	73	66	65	12
Powiat wielicki	106	102	107	80	83	77	30
Powiat m.Kraków	153	154	155	103	99	98	57
Powiat m.Nowy Sącz	101	97	99	86	88	84	15
Powiat m.Tarnów	100	81	83	78	75	70	14

Wnioski wynikające z analizy sytuacji na rynku pracy:

W analizowanym przedziale czasowym, w latach 2015-2017 można było zauważyć stale spadającą stopę bezrobocia w regionie. Na koniec roku 2017 liczba bezrobotnych wyniosła 79,4 tys., czyli o ponad 17,1 tys. osób mniej niż w roku 2016 i ponad 40,1 tys. osób mniej niż w roku 2015. Stopa bezrobocia w każdym analizowanym roku była mniejsza niż w kraju. W roku 2017 wyniosła 5,4%, co stawia województwo małopolskie na trzecim miejscu w kraju, za województwami wielkopolskim i śląskim.

Nadal jednak można zauważyć znaczne zróżnicowanie terytorialne bezrobocia. Różnica między powiatem, w którym sytuacja pod względem bezrobocia jest najlepsza (Kraków – 2,8%), a tym w którym jest najgorsza (powiat dąbrowski – 12,1%) wynosi ponad 9 p.p., a jedynie w 7 powiatach stopa bezrobocia jest niższa niż średnia dla województwa.

W porównaniu z rokiem 2015 spadł nieznacznie udział osób długotrwale bezrobotnych wśród zarejestrowanych bezrobotnych ogółem, jednak nadal jest on bardzo wysoki i wynosi 53%. Wśród ogółu zarejestrowanych wzrósł odsetek zarejestrowanych bezrobotnych w wieku 50 lat i więcej (26,3% w 2017 w porównaniu do 24,3% w 2015) oraz odsetek osób z wykształceniem gimnazjalnym i poniżej (21,9% w 2017 w porównaniu do 21,5%). Odsetek osób z niepełnosprawnościami wśród bezrobotnych niezmiennie oscyluje wokół 6%. W roku 2017 niemal 40% osób bezrobotnych pozostaje bez pracy powyżej 12 m-cy.

Wraz ze zmniejszeniem się liczby osób bezrobotnych zmianie ulega również struktura zarejestrowanych w urzędach pracy (wzrósł odsetek osób starszych, gorzej wykształconych, długotrwale bezrobotnych).

Wskaźnik zatrudnienia osób w wieku 15-64 lata systematycznie rośnie (z 62,2% w roku 2015 do 65% w roku 2017), choć należy zauważyć utrzymującą się znaczną różnicę w jego wartości na poziomie płci (w roku 2017 różnica między poziomem wskaźnika zatrudnienia mężczyzn (71,9%) i kobiet (60%) wyniosła niemal 12 p.p., w roku 2015 różnica wynosiła niemal 13 p.p.).

Liczba zawodów deficytowych w regionie na przestrzeni lat rośnie. W roku 2015 było ich tylko 8, w roku 2017 aż 33 (w roku 2018 odnotowano kolejny wzrost o kolejne 5 zawodów).

W roku 2017 w Małopolsce mieszkało ponad 1,1 tys. osób biernych zawodowo z czego 712 tys. stanowiły kobiety (ponad 61%). Ok 15% biernych zawodowo w Małopolsce (ok. 165 tys. osób) to osoby, które nie szukają pracy ze względu na obowiązki rodzinne (88,5%) oraz z powodu przekonania, że wyczerpały już wszystkie znane możliwości znalezienia pracy oraz z przekonania, że pracy nie znajdą (11,5%).

Rekomendacje wynikające z wniosków:

Ze względu na znaczne zróżnicowanie terytorialne bezrobocia należy koncentrować wsparcie na obszarach gdzie stopa bezrobocia jest stosunkowo wysoka.

Mając na uwadze zachodzące zmiany w strukturze bezrobotnych (wzrastający odsetek osób w wieku 50+ oraz gorzej wykształconych w ogólnej liczbie bezrobotnych, wysoki odsetek osób długotrwale bezrobotnych) konieczne jest dalsze podejmowanie wysiłków na rzecz aktywizacji szczególnie tych „wrażliwych grup” oraz udzielanie wsparcia dostosowanego do ich potrzeb i możliwości.

Konieczne jest położenie nacisku na wysoką jakość udzielanego wsparcia oraz jego zindywidualizowane oraz rozwijanie głównie takich kompetencji i kwalifikacji wśród poszukujących pracy, które są poszukiwane przez pracodawców i które będą stanowić odpowiedź na problem zwiększającej się liczby zawodów deficytowych.

Ponad 160 tys. osób w regionie pozostaje biernymi zawodowo i nie szuka pracy, gdyż pełni funkcje opiekuńcze lub nie wierzy w możliwości znalezienia pracy. Jest to grupa, do której w szczególności sposób powinno się dotrzeć z kompleksowym wsparciem.

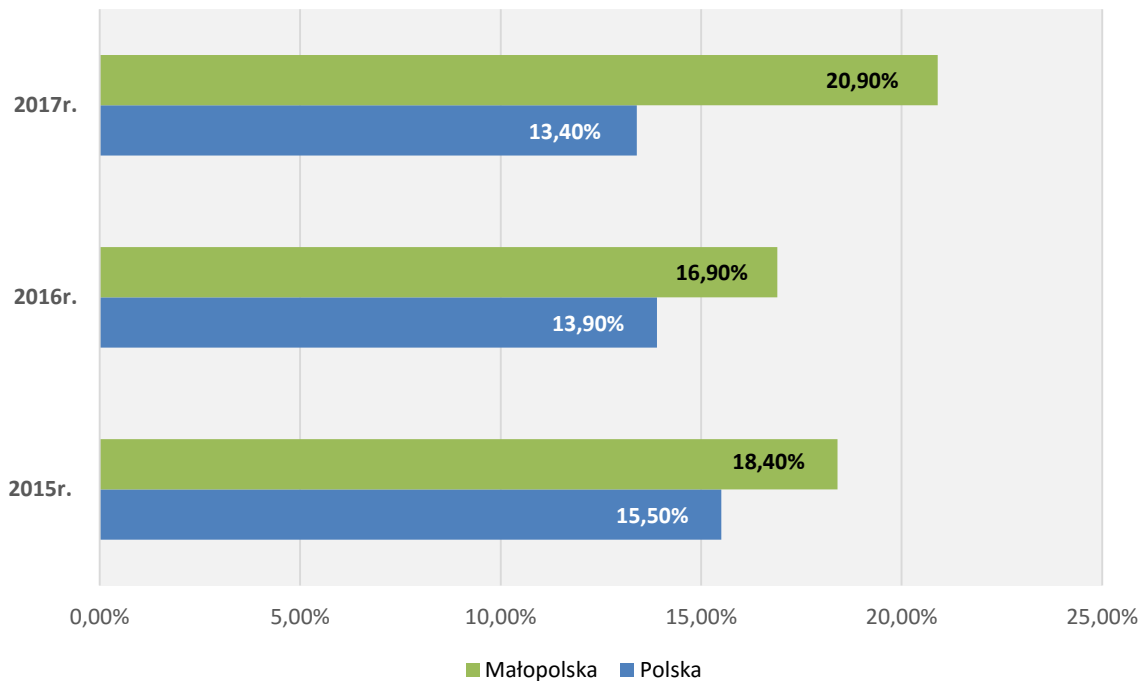
Proponowane sposoby wdrożenia rekomendacji w ramach interwencji EFS:

- premiowanie realizacji projektów dotyczących aktywizacji zawodowej w ramach działań na rzecz wsparcia osób pozostających bez pracy (bezrobotnych i biernych zawodowo), w szczególności osób powyżej 50 r.ż, długotrwale bezrobotnych oraz osób o niskich kwalifikacjach (działanie 8.2 RPO),
- premiowanie aktywizacji zawodowej na obszarach gdzie stopa bezrobocia jest stosunkowo wysoka (działanie 8.2 RPO),

- położenie nacisku na indywidualizację i jakość udzielanego wsparcia osobom pozostającym bez pracy i uzyskiwanie przez nich kompetencji i kwalifikacji wskazywanych jako deficytowe (na poziomie regionu/powiatu) w ramach działań dotyczących aktywizacji zawodowej osób pozostających bez pracy (działanie 8.1 oraz działanie 8.2),
- premiowanie projektów skierowanych do osób biernych zawodowo, w szczególności tych które pełnią funkcje opiekuńcze nad osobami zależnymi (dziećmi, rodzicami, wnukami) w szczególności w ramach działań dotyczących aktywizacji zawodowej osób pozostających bez pracy (działanie 8.2) , a także wspieranie rozwiązań na rzecz łączenia życia zawodowego z prywatnym poprzez zwiększenie dostępu do usług opieki nad dziećmi do lat 3 w wymiarze regionalnym (działanie 8.5).

1.3 INTEGRACJA SPOŁECZNA

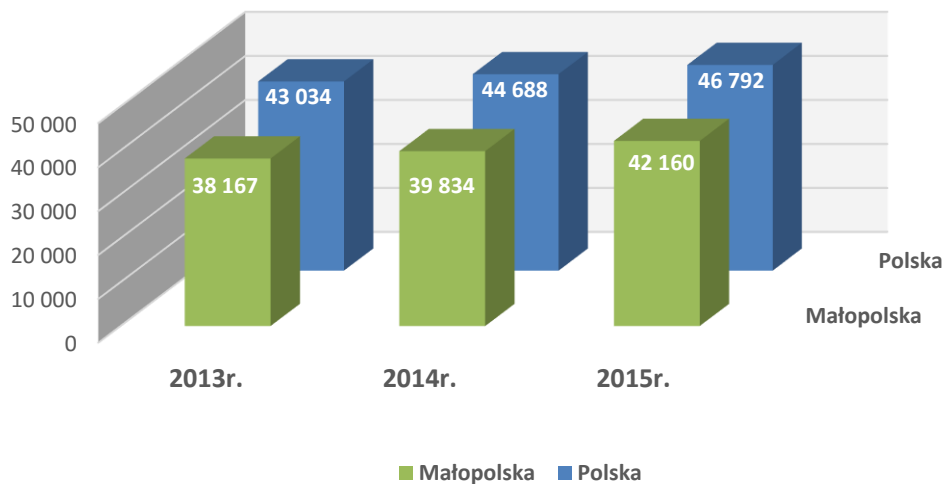
Wykres 8. Zagrożenie ubóstwem relatywnym

* Wskaźnik zagrożenia ubóstwem relatywnym to odsetek osób w gospodarstwach domowych, w których poziom wydatków (obejmujących również wartość artykułów otrzymywanych bezpłatnie oraz wartość spożycia naturalnego) był niższy niż granica ubóstwa relatywnego przyjęta na poziomie 50% średnich miesięcznych wydatków ustalonych na poziomie wszystkich gospodarstw domowych z uwzględnieniem tzw. oryginalnej skali ekwiwalentności OECD.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego (BDL GUS)

Wykres 9. Produkt Krajowy Brutto na jednego mieszkańca (z złotych)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego (BDL GUS)

PKB na 1 mieszkańca Małopolski stanowiło odpowiednio 88,7 % PKB na jednego mieszkańca Polski w 2013r., 89,1 % w 2014r. oraz 90,1 % w 2015r.

Tabela 16. Liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej na 10 tysięcy ludności na poziomie powiatu:

	2015r.	2016r.	2017r.
bocheński	400,3	372,7	372,9
brzeski	421,9	365,5	331,4
chrzanowski	384,7	357,2	347,3
dąbrowski	569,9	565,5	525,4
gorlicki	693,0	588,7	544,8
krakowski	276,9	243,0	212,2
limanowski	661,8	583,6	532,2
m. Kraków	260,4	257,2	255,0
m. Nowy Sącz	414,5	390,4	349,1
m. Tarnów	367,1	357,8	336,3
miechowski	426,3	385,6	359,5
myślenicki	423,5	358,6	316,3
nowosądecki	665,5	590,9	552,1
nowotarski	327,6	278,2	254,2
olkuski	356,2	314,3	280,3
oświęcimski	332,6	265,0	242,9
proszowicki	417,9	366,8	341,3
suski	496,0	452,9	415,6
tarnowski	503,5	425,8	394,9
tatrzański	290,8	260,2	246,2
wadowicki	278,7	232,5	215,6
wielicki	292,7	249,7	259,2
MAŁOPOLSKA	386,8	346,7	324,9

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego (BDL GUS)

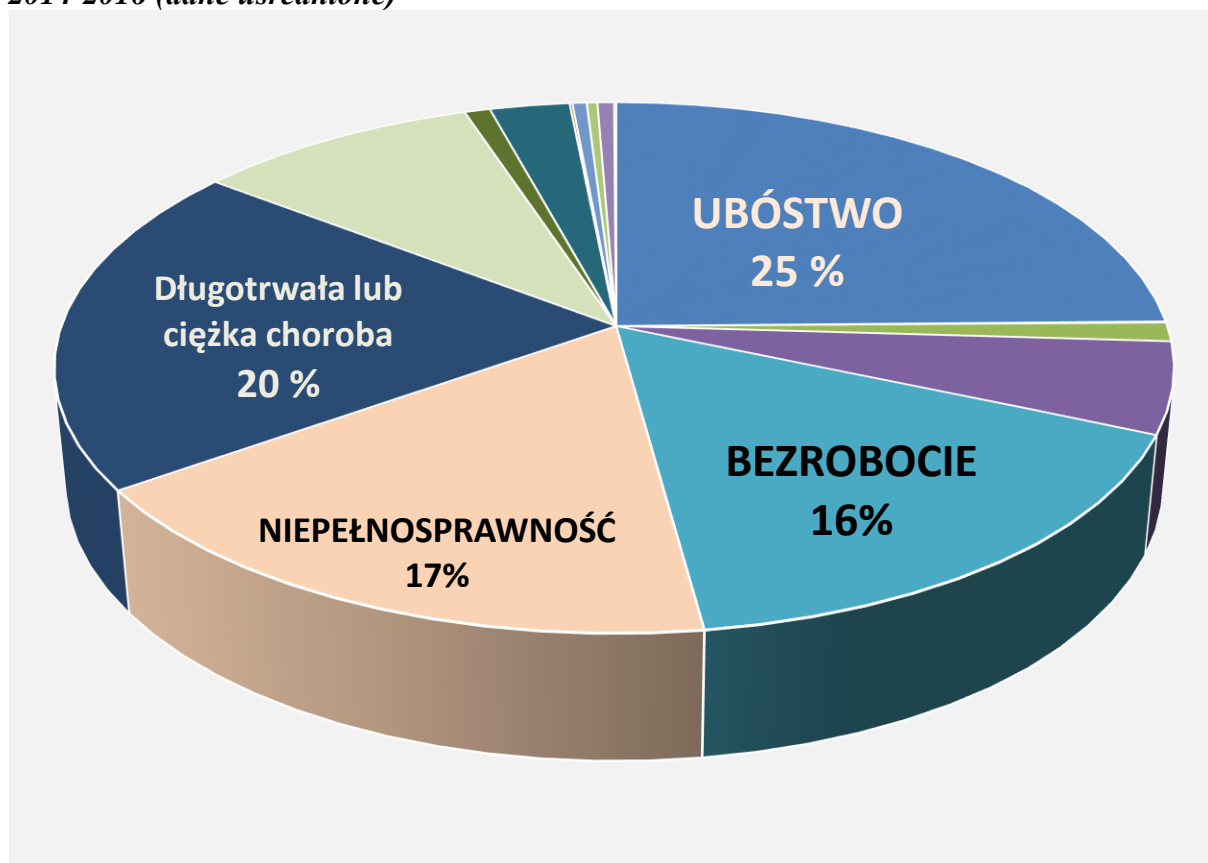
Tabela 17. Liczba osób korzystających z pomocy społecznej według powodu otrzymywania świadczeń

Liczba osób korzystających z pomocy społecznej według powodu otrzymywania świadczeń	2014r.	2015r.	2016r.
Ubóstwo	46 689	46 575	43 416
Sieroctwo	129	121	101
Bezdomność	2 138	2 100	2 129
Potrzeba ochrony macierzyństwa	10 242	10 838	9 529

Bezrobocie	33 625	30 371	26 676
Niepełnosprawność	32 163	31 774	31 924
Długotrwała lub ciężka choroba	36 635	37 310	38 078
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	18 527	17 870	16 012
Przemoc w rodzinie	1 496	1 518	1 710
Potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi	1	1	0
Alkoholizm	5 094	4 937	4 730
Narkomania	176	165	170
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	990	879	756
Trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą	5	13	7
Zdarzenie losowe	1 065	502	397
Sytuacja kryzysowa	1 167	692	1 205
Klęska żywiołowa lub ekologiczna	361	16	22

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego (BDL GUS)

Wykres 10. Główne powody otrzymywania świadczeń z pomocy społecznej w latach 2014-2016 (dane uśrednione)

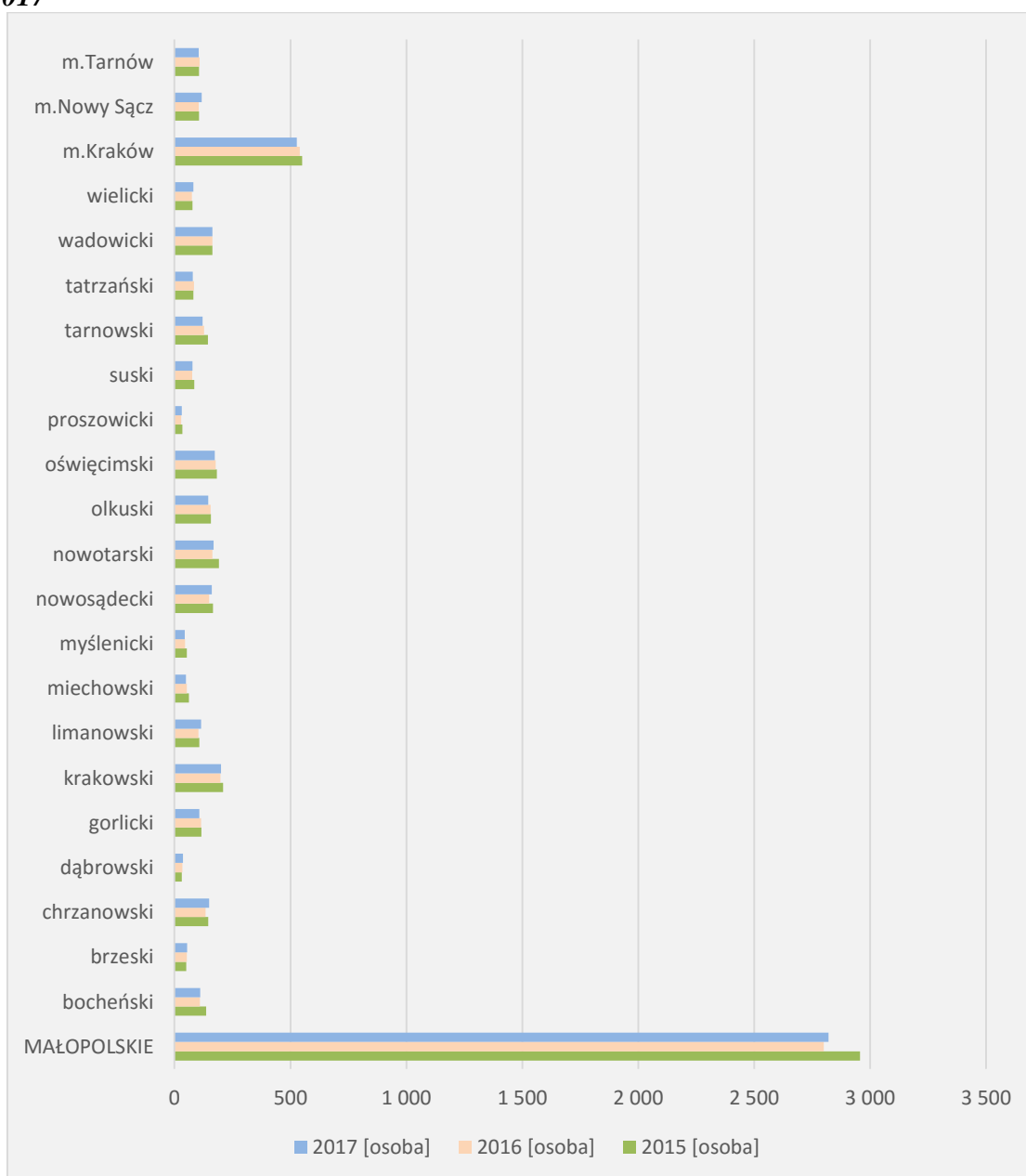

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego (BDL GUS)

➤ Liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej - instytucjonalnej i nieinstytucjonalnej (rodzinnej) na poziomie powiatu, w zależności od dostępnych danych w podziale na: w placówkach opiekuńczo-wychowawczych, regionalnych placówkach opiekuńczo-terapeutycznych, interwencyjnych ośrodkach preadopcyjnych, rodzinach zastępczych lub rodzinnych domach dziecka.

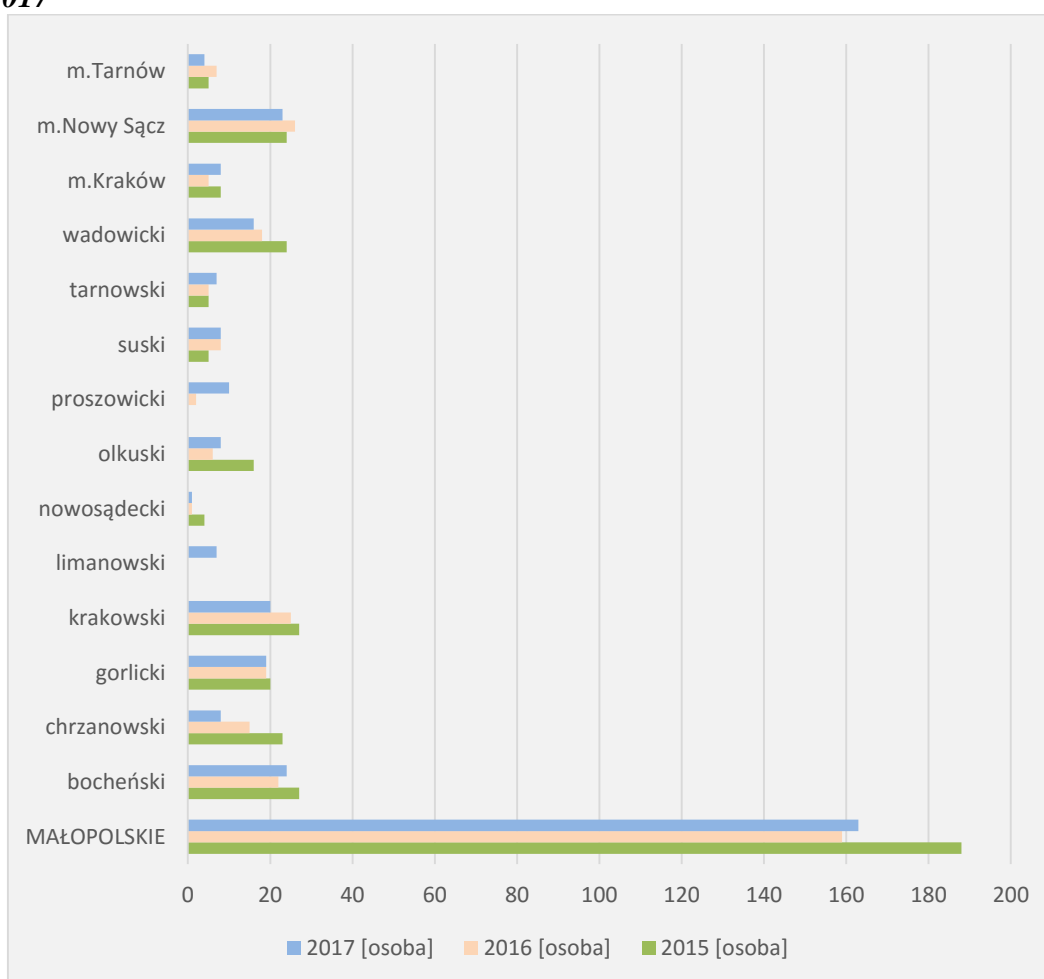
- W latach **2015-2017** w województwie małopolskim w ramach **rodzinnej pieczy zastępczej** przebywało odpowiednio: w **2015r.- 3 145 dzieci (w tym 188 w rodzinnych domach dziecka)**, w **2016r. – 2 959 dzieci (w tym 159 w rodzinnych domach dziecka)**, w **2017r. - 2 983 dzieci (w tym 163 w rodzinnych domach dziecka)**

Wykres 11. Liczba dzieci w rodzinach zastępczych w podziale na powiaty w latach 2015-2017

	2015 [osoba]	2016 [osoba]	2017 [osoba]
MAŁOPOLSKIE	2 957	2 800	2 820
bocheński	137	110	111
brzeski	51	53	54
chrzanowski	145	134	149
dąbrowski	32	34	36
gorlicki	116	115	107
krakowski	210	198	200
limanowski	107	103	115
miechowski	62	53	49
myślenicki	53	46	44
nowosądecki	166	149	161
nowotarski	191	164	169
olkuski	157	156	146
oświęcimski	183	177	174
proszowicki	34	29	32
suski	85	76	78
tarnowski	144	127	121
tatrzański	82	84	79
wadowicki	163	164	164
wielicki	77	75	82
m. Kraków	550	540	527
m. Nowy Sącz	106	105	117
m. Tarnów	106	108	105

Wykres 12. Liczba dzieci w rodzinnych domach dziecka w podziale na powiaty w latach 2015-2017

	2015 [osoba]	2016 [osoba]	2017 [osoba]
MAŁOPOLSKIE	188	159	163
bocheński	27	22	24
chrzanowski	23	15	8
gorlicki	20	19	19
krakowski	27	25	20
limanowski	0	0	7
nowosądecki	4	1	1
olkuski	16	6	8
proszowicki	0	2	10
suski	5	8	8
tarnowski	5	5	7
wadowicki	24	18	16
m. Kraków	8	5	8
m. Nowy Sącz	24	26	23
m. Tarnów	5	7	4

- W ramach **instytucjonalnej pieczy zastępczej** w latach **2015-2017** na terenie Małopolski funkcjonowały wyłącznie placówki opiekuńczo-wychowawcze. Przebywało w nich odpowiednio: w **2015 r. – 1 227 dzieci**, w **2016r. – 1 090 dzieci**, w **2017r. - 1045 dzieci**. Placówki opiekuńczo – wychowawcze dzielą się na następujące typy: rodzinne, socjalizacyjne, interwencyjne, specjalistyczno-terapeutyczne oraz łączące zadania placówek.
Poniżej przedstawiono rozkład dzieci przebywających w poszczególnych typach placówek w powiatach województwa małopolskiego w latach 2015-2017:

✓ **placówki typu rodzinnego**

	2015 [osoba]	2016 [osoba]	2017 [osoba]
MAŁOPOLSKIE	159	162	146
chrzanowski	17	17	16
krakowski	9	7	10
nowotarski	21	26	26
oświęcimski	35	31	26
suski	6	7	8
tatrzański	7	7	7
m. Kraków	40	41	29
m. Nowy Sącz	24	26	24

✓ **placówki typu socjalizacyjnego**

	2015 [osoba]	2016 [osoba]	2017 [osoba]
MAŁOPOLSKIE	862	720	678
bocheński	28	27	25
brzeski	31	29	28
chrzanowski	30	21	23
dąbrowski	27	25	25
gorlicki	30	31	28
krakowski	50	50	36
limanowski	18	20	21
miechowski	38	35	36
myślenicki	10	12	10
nowosądecki	51	47	44
oświęcimski	54	51	52
tarnowski	42	39	36
tatrzański	27	27	0
Powiat wadowicki	29	23	27
wielicki	33	21	23
m. Kraków	285	191	197
m. Nowy Sącz	34	31	31
m. Tarnów	45	40	36

✓ placówki typu interwencyjnego

	2015 [osoba]	2016 [osoba]	2017 [osoba]
MAŁOPOLSKIE	85	61	51
krakowski	11	9	10
m. Kraków	29	31	27
m. Nowy Sącz	18	11	5
m. Tarnów	27	10	9

✓ placówki typu specjalistyczno-terapeutycznego

	2015 [osoba]	2016 [osoba]	2017 [osoba]
MAŁOPOLSKIE	33	86	84
Powiat olkuski	12	0	0
Powiat m. Kraków	21	86	84

✓ placówki typu łączącego zadania placówek

	2015 [osoba]	2016 [osoba]	2017 [osoba]
MAŁOPOLSKIE	88	61	86
olkuski	22	24	27
tatrzański	0	0	23
m. Kraków	66	37	36

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego (BDL GUS)

Tabela 18. Liczba placówek opiekuńczo-wychowawczych, w których statutowa liczba miejsc jest większa niż 14

	2014r.	2015r.	2016r.
Liczba placówek opiekuńczo-wychowawczych, w których statutowa liczba miejsc jest większa niż 14	86	86	86

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego (BDL GUS)

Wykres 13. Liczba dzieci uczestniczących w zajęciach w placówkach wsparcia dziennego

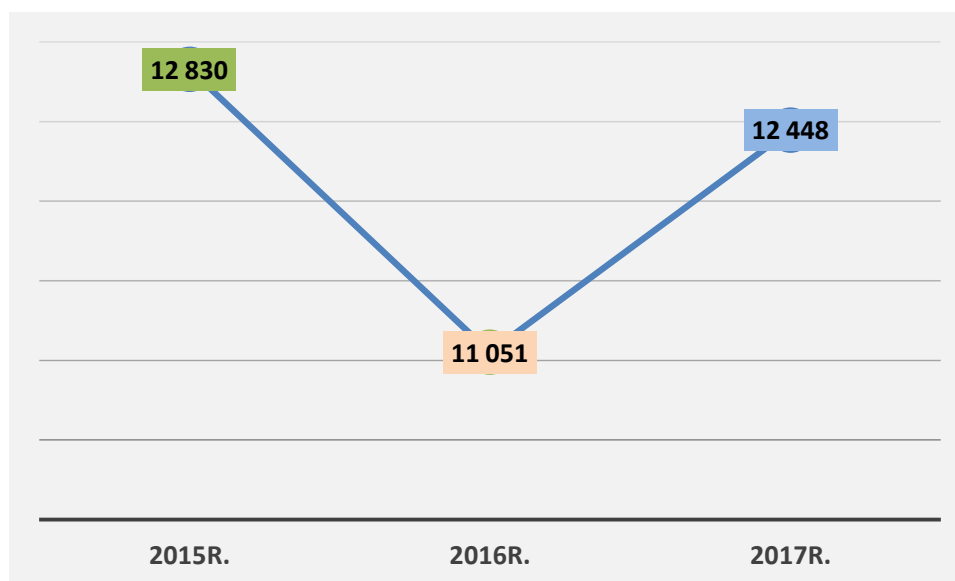

Tabela 19. Liczba dzieci uczestniczących w zajęciach w placówkach wsparcia dziennego na 10 tys. ludności

	2015r.	2016r.	2017r.
Liczba dzieci uczestniczących w zajęciach w placówkach wsparcia dziennego na 10.000 ludności	38,04	32,67	36,70

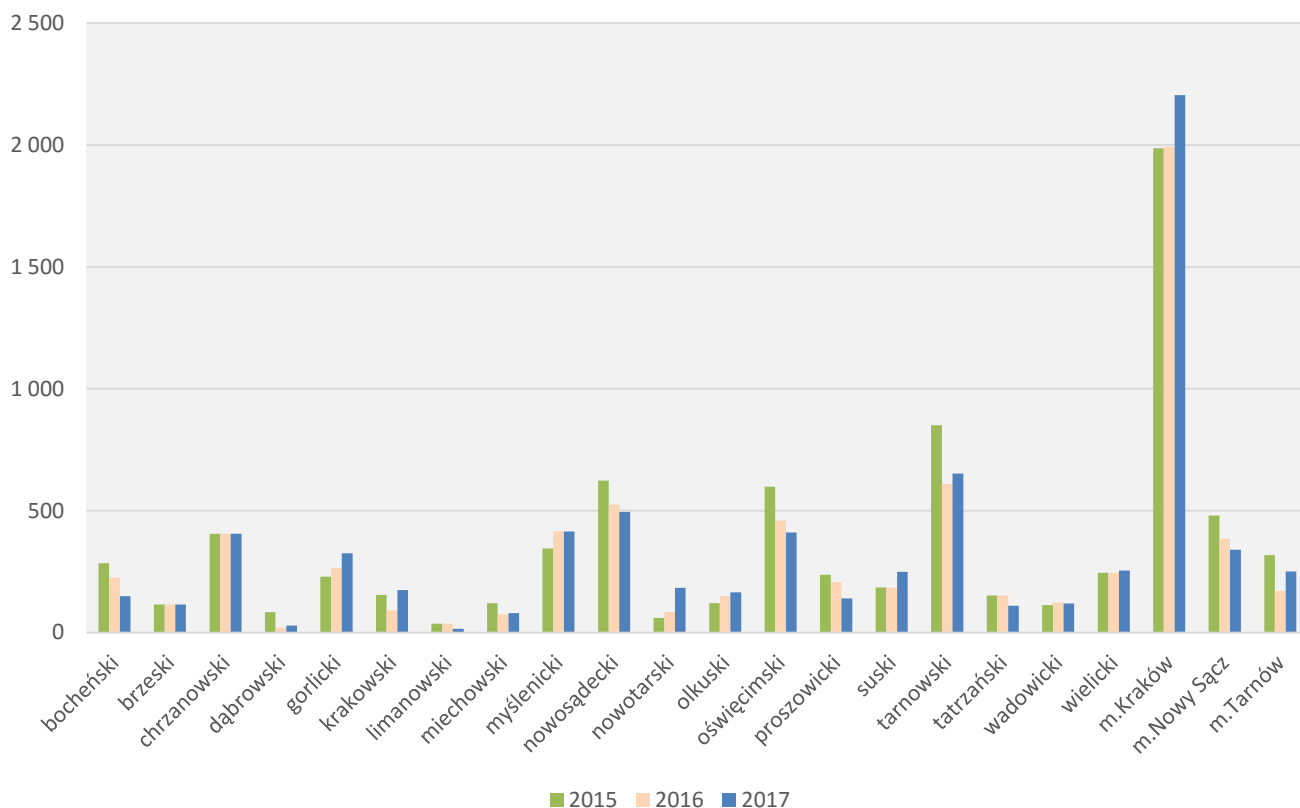
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego (BDL GUS)

Tabela 20. Liczba miejsc w placówkach wsparcia dziennego w gminie

	2015r.	2016r.	2017r.
Liczba miejsc w placówkach wsparcia dziennego - ogółem	7744	6933	7283

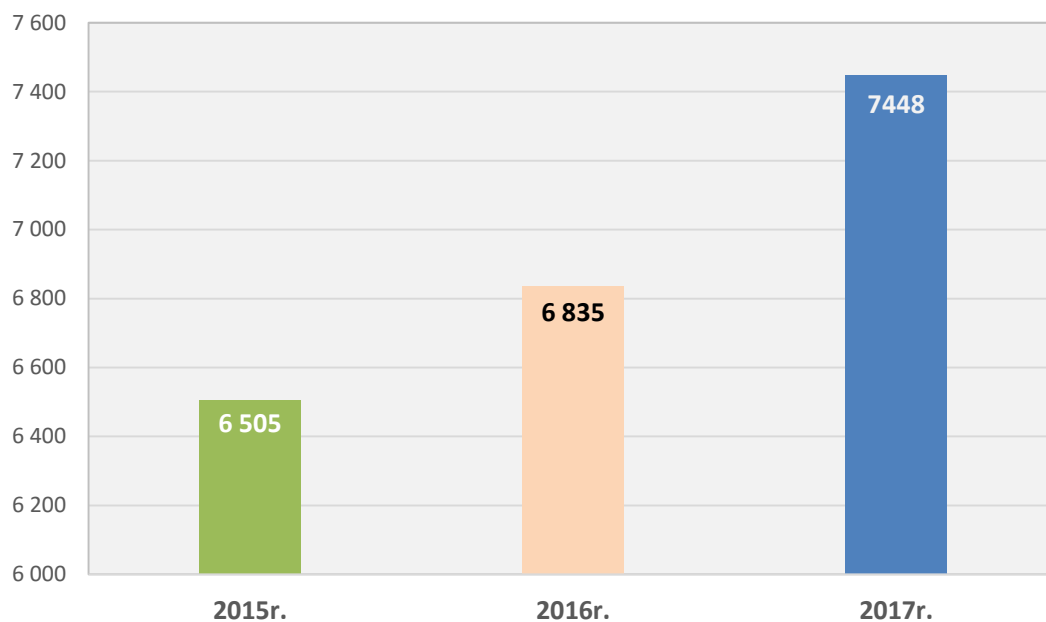
Liczba miejsc w placówkach wsparcia dziennego w podziale na gminy Małopolski stanowi załącznik nr 4.

Wykres 14. Liczba miejsc w placówkach wsparcia dziennego w podziale na powiaty

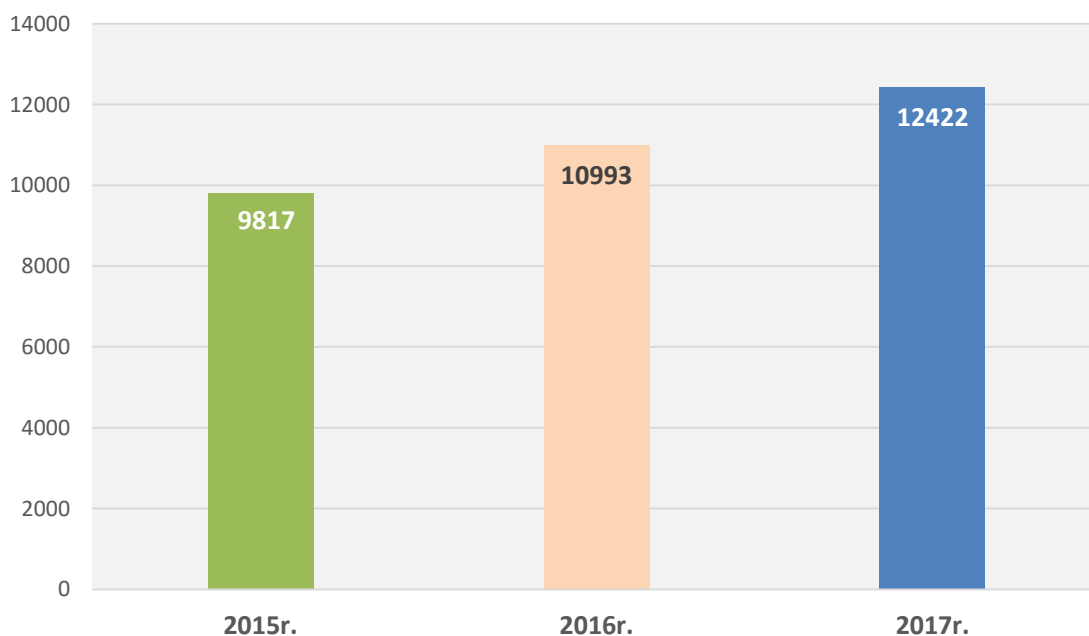

	2015	2016	2017
bocheński	285	225	150
brzeski	115	115	115
chrzanowski	405	405	405
dąbrowski	84	20	29
gorlicki	229	265	325
krakowski	155	90	175
limanowski	36	36	15
miechowski	120	74	80
myślenicki	345	415	415
nowosądecki	624	525	495
nowotarski	60	85	183
olkuski	120	150	165
oświęcimski	598	459	411
proszowicki	237	207	140
suski	185	185	249
tarnowski	851	610	652
tatrzański	152	152	110
wadowicki	113	123	119
wielicki	245	245	255
m. Kraków	1 987	1 992	2 205
m. Nowy Sącz	481	385	340
m. Tarnów	317	170	250

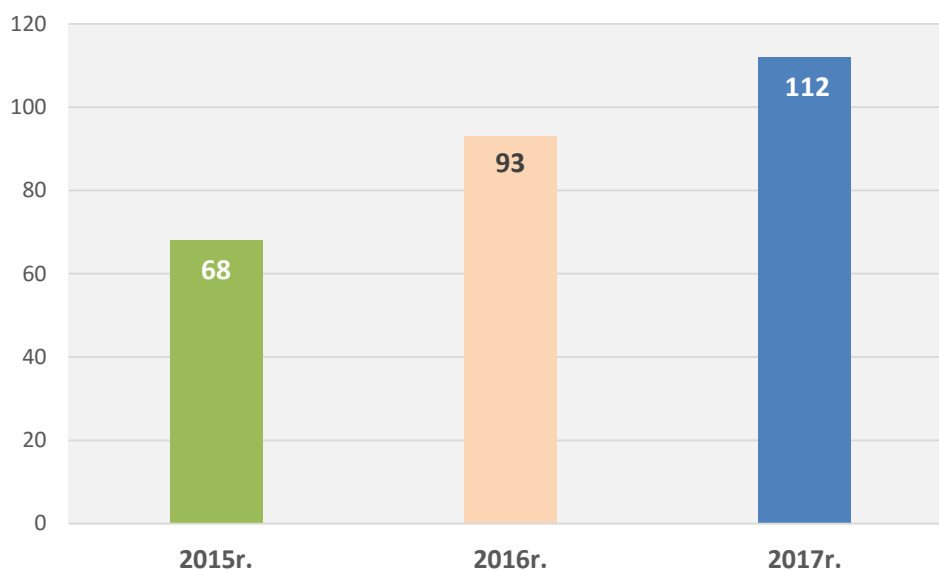
Wykres 15. Liczba osób objętych pomocą w formie usług opiekuńczych

Wykres 16. Liczba osób korzystających z usług w ośrodkach wsparcia (w tym Środowiskowych Domach Samopomocy (ŚDS), dziennych domach pomocy)

Wykres 17. Liczba osób oczekujących na miejsce w ośrodkach wsparcia (w tym Środowiskowych Domach Samopomocy (ŚDS), dziennych domach pomocy)

Wykres 18. Liczba osób przebywających w Domach Pomocy Społecznej/Zakładach Opieki Leczniczej/Zakładach Pielęgnacyjno-Opiekuńczych /hospicjach stacjonarnych

	2015r.	2016r.	2017r.
Hospicja stacjonarne	2009	1943	/
Zakłady Opieki Leczniczej	5398	5340	/
Zakłady Pielęgnacyjno-Opiekuńcze	196	155	/
Domy Pomocy Społecznej	7703	7736	7894

Wykres 19. Liczba osób oczekujących na miejsce w Domach Pomocy Społecznej

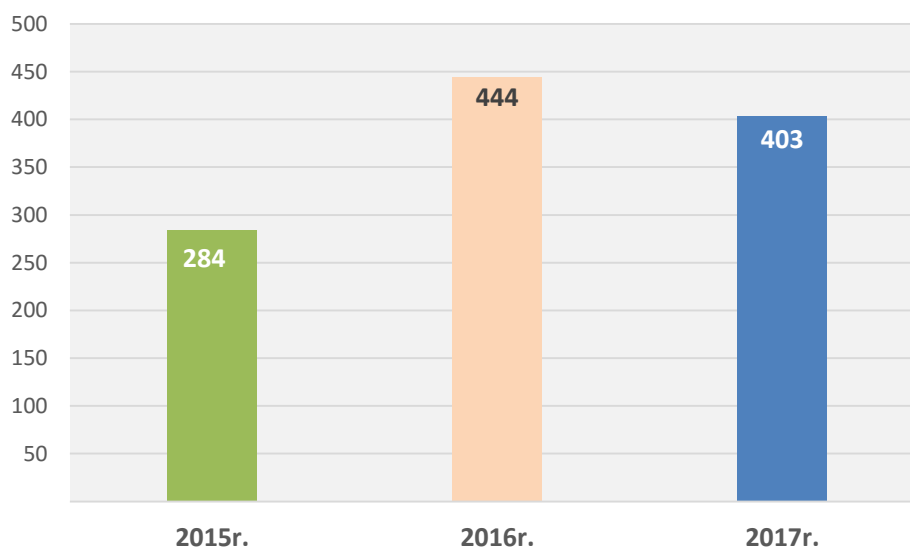

Tabela 21. Liczba osób korzystających z mieszkań chronionych, w podziale na mieszkania dla osób usamodzielnianych opuszczających niektóre typy placówek opiekuńczo-wychowawczych, schroniska, zakłady poprawcze i inne oraz dla osób z zaburzeniami psychicznym

	2015r.	2016r.	2017r.
Mieszkania chronione, liczba osób korzystających ogółem	161	205	223

	2015r.	2016r.	2017r.
Mieszkania chronione dla osób usamodzielnianych opuszczających niektóre typy placówek opiekuńczo-wychowawczych, schroniska, zakłady poprawcze i inne	39	49	46

	2015r.	2016r.	2017r.
Mieszkania chronione dla osób z zaburzeniami psychicznymi	39	49	46

➤ *Liczba spółdzielni socjalnych czynnych w działalności (nieznajdujących się w stanie likwidacji lub upadłości) zarejestrowanych w KRS (szt.), według informacji z Regionalnych Ośrodków Pomocy Społecznej.*

✓ **W poszczególnych latach w okresie 2015r. -2017r. liczba czynnych w działalności spółdzielni socjalnych była taka sam i wynosiła 99.**

Tabela 22. Liczba funkcjonujących Klubów Integracji Społecznej/ Centrach Integracji Społecznej/Warsztatach Terapii Zajęciowej/Zakładach Aktywizacji Zawodowej

	2014r.	2015r.	2016r.
Centra Integracji Społecznej	6	7	11
Zakłady Aktywizacji Zawodowej	6	8	8
Warsztaty Terapii Zawodowej	64	66	67
Kluby Integracji Społecznej	0	14	22

Wnioski wynikające z analizy sytuacji w obszarze integracji społecznej:

Cechą charakterystyczną Małopolski w badanych przedziałach czasowych jest zmniejszający się dystans do średniej krajowej wskaźnika PKB na jednego mieszkańca (w 2015r. wynosił 90,1 % PKB średniej Polski) wraz z rosnącym wskaźnikiem zagrożenia ubóstwem relatywnym (w 2017r. wartość wskaźnika dla Małopolski wynosiła 20,9 %, podczas, gdy wartość dla Polski wynosiła 13,4 %) Oznaczać to może, że ma miejsce rozwarstwienie pod względem dochodów w gospodarstwach domowych co oznacza szeroką grupę osób z relatywnie niskimi dochodami rozporządzalnymi oraz osób niemogących zaspokoić w wystarczającym stopniu potrzeb materialnych. Może to także oznaczać, że podejmowanie pracy nie zawsze przekłada się na osiąganie dochodów, które pozwalają na zaspokojenie potrzeb materialnych gospodarstw domowych. Na taką sytuację mogą mieć wpływ niskie dochody uzyskiwane z podejmowanej pracy. **W kontekście integracji społecznej istotne jest, aby w ramach interwencji EFS położyć nacisk na efekty w postaci możliwości uzyskania lepszego zatrudnienia tj. pozwalających na uzyskanie wyższego wynagrodzenia, czy dających perspektywę awansu. Interwencja w takim zakresie pozwoli także na przeciwdziałaniu zjawisku w postaci tzw. „dziedziczenia biedy”**

Nadal aktualnym problemem pozostaje zróżnicowanie wewnątrzregionalne, przy ogólnej tendencji spadkowej liczby osób korzystających z pomocy społecznej (na 10 tys. osób na poziomie powiatu) wciąż wysoka wartość utrzymuje się w subregionach tarnowskim oraz sądeckim (powiat: dąbrowski, gorlicki, nowosądecki, limanowski) w porównaniu do średniej województwa.

Główne powody przyznawania świadczeń z pomocy społecznej to ubóstwo, długotrwała lub ciężka choroba, niepełnosprawność, bezrobocie. Przy czym, w analizowanym okresie czasu (2014r.-2016r.) zauważyć można, że najdynamiczniejszy spadek dotyczy liczby osób, którym przyznano świadczenia z tytułu bezrobocia, umiarkowany spadek dotyczy liczby osób, którym przyznano świadczenia z tytułu ubóstwa i niepełnosprawności. Jednocześnie zaobserwować można wzrost liczby osób korzystających ze wsparcia z tytułu długotrwałej lub ciężkiej choroby.

W zakresie wsparcia rodziny i pieczy zastępczej odnotowano spadek liczby dzieci umieszczanych w rodzinnych formach pieczy zastępczej, jednak nie towarzyszy mu jednoczesny wzrost liczby dzieci umieszczanych w instytucjonalnych formach pieczy zastępczej, co może być wynikiem skutecznej pracy z rodziną wymagającą wsparcia w gminie. Na powyższą tendencję może mieć także wpływ ponowny wzrost liczby dzieci uczestniczących w placówkach wsparcia dziennego oraz wzrost oferowanej liczby miejsc na poziomie województwa. Jednak analizując dane w podziale na powiaty można dostrzec dysproporcje pomiędzy poszczególnymi jednostkami terytorialnymi. Negatywnym zjawiskiem jest nie zmieniająca się na przestrzeni 2015-2017 roku liczba placówek opiekuńczo-wychowawczych, w których statutowa liczba miejsc jest wciąż wyższa niż 14 (zgodnie z zapisami ustawy o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej od 2021 r. liczba dzieci w placówce opiekuńczo-wychowawczej powinna być zgodna z art. 95 ust. 3 tejże ustawy i wynosić 14.)

Pozytywną tendencją w zakresie usług opiekuńczych (dotyczą one osób w wyjątkowo trudnej sytuacji, zgodnie z zapisami Ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej) jest wzrost ich liczby ogółem na poziomie województwa, jednocześnie wciąż istnieje deficyt w zakresie oferowanych miejsc, co powoduje, że rośnie liczba osób czekających na miejsce w ośrodkach wsparcia.

Rekomendacje wynikające z wniosków:

- w zakresie integracji społecznej zaleca się zintensyfikowanie działań mających na celu osiągnięcie efektów w postaci zatrudnienia w miejscach pracy, które pozwolą zaspokoić

potrzeby związane z gospodarstwem domowym oraz podwyższą jakością pracy. Przy obecnie niskim poziomie bezrobocia sytuacją docelową nie jest integracja przez uzyskanie zatrudnienia, ale przez uzyskanie zatrudnienia, które stwarza perspektywę awansu społecznego. Działania powinny zostać zintensyfikowane w zależności od sytuacji w poszczególnych powiatach województwa mając na uwadze wciąż utrzymujące się zróżnicowanie wewnątrzregionalne,

- rosnąca liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej z tytułu długotrwałej lub ciężkiej choroby oraz niekorzystna sytuacja demograficzna spowodowana starzeniem się społeczeństwa powodują, że zwiększa się zapotrzebowanie na wsparcie opiekuńcze i opiekuńczo-lecznicze co powoduje rosnącą liczbę osób korzystających z usług ośrodków wsparcia oraz przebywających w domach pomocy społecznej. Zasadne w tym względzie jest podejmowanie działań mających na celu zagwarantowanie ww. usług dostępnych w społeczności lokalnej, w równym stopniu dla wszystkich potrzebujących mieszkańców Małopolski,

- w zakresie wsparcia rodziny i pieczy zastępczej wskazane jest kontynuowanie działań mających na celu tworzenie nowych i wsparcie działalności już funkcjonujących placówek wsparcia dziennego, jako najbardziej efektywnej formie placówek pomocowych w systemie wspierania rodziny mającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Zalecane jest podjęcie działań zmierzających do dostosowania placówek opiekuńczo – wychowawczych do standardu statutowych miejsc poniżej 14 oraz wspieranie rozwoju rodzinnych form pieczy zastępczej

Proponowane sposoby wdrożenia rekomendacji w ramach interwencji EFS:

- preferowanie indywidualizacji wsparcia w zakresie projektów aktywnej integracji ze szczególnym naciskiem na predyspozycje poszczególnych odbiorców wsparcia zwiększające ich szanse na lepsze zatrudnienie oraz promowanie działań na terenie powiatów, w których liczba osób korzystających z pomocy społecznej jest znacznie wyższa od średniej dla województwa – konkursy na rzecz aktywnej integracji osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym (poddziałania 9.1.1 oraz 9.1.2),

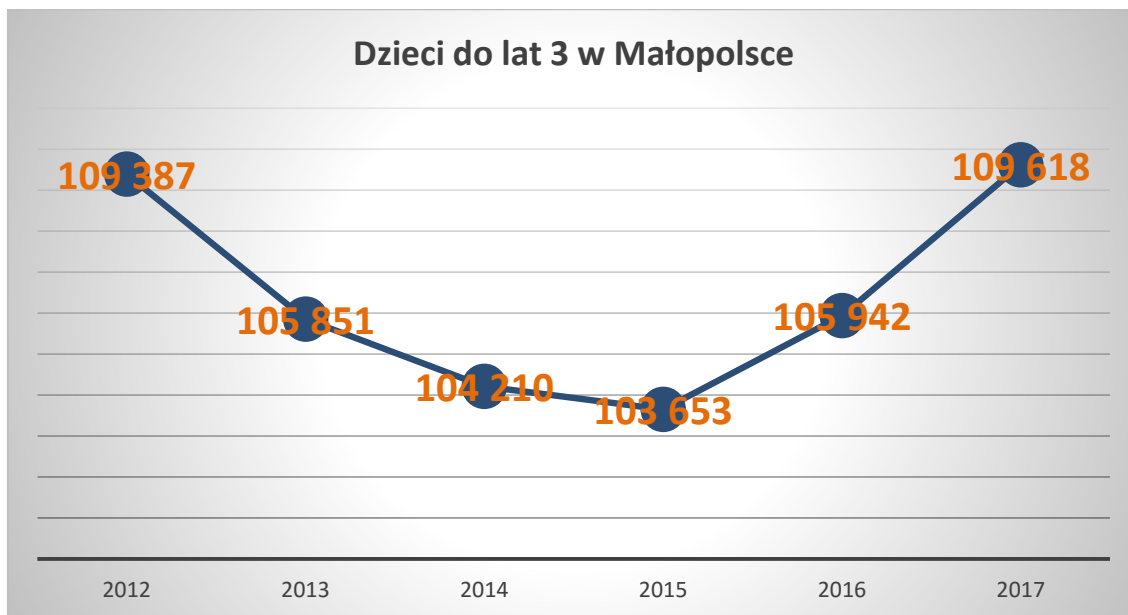
- dalsze wspieranie rozwoju usług opiekuńczych w społeczności lokalnej stanowiących alternatywę dla systemu opieki instytucjonalnej – konkursy dotyczące wspierania: rozwoju opieki długoterminowej (poddziałanie 9.2.1 typ E), rozwoju teleopieki (poddziałanie 9.2.1 typ D), działalności placówek zapewniających dzienną opiekę i aktywizację osób niesamodzielnych oraz działania wspierające opiekunów nieformalnych osób niesamodzielnych, (poddziałanie 9.2.2 typ A,B oraz podziałanie 9.2.3 typ A.B),

- kontynuowanie w ramach EFS wsparcia już istniejących placówek wsparcia dziennego w postaci doposażenia, podnoszenia kompetencji personelu oraz współfinansowania zajęć w placówkach przy zachowaniu warunku zwiększenia liczby miejsc w placówce lub rozszerzenia zakresu wsparcia – konkursy dotyczące wspierania pieczy zastępczej i rozwoju placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży (poddziałanie 9.2.1 typ C)

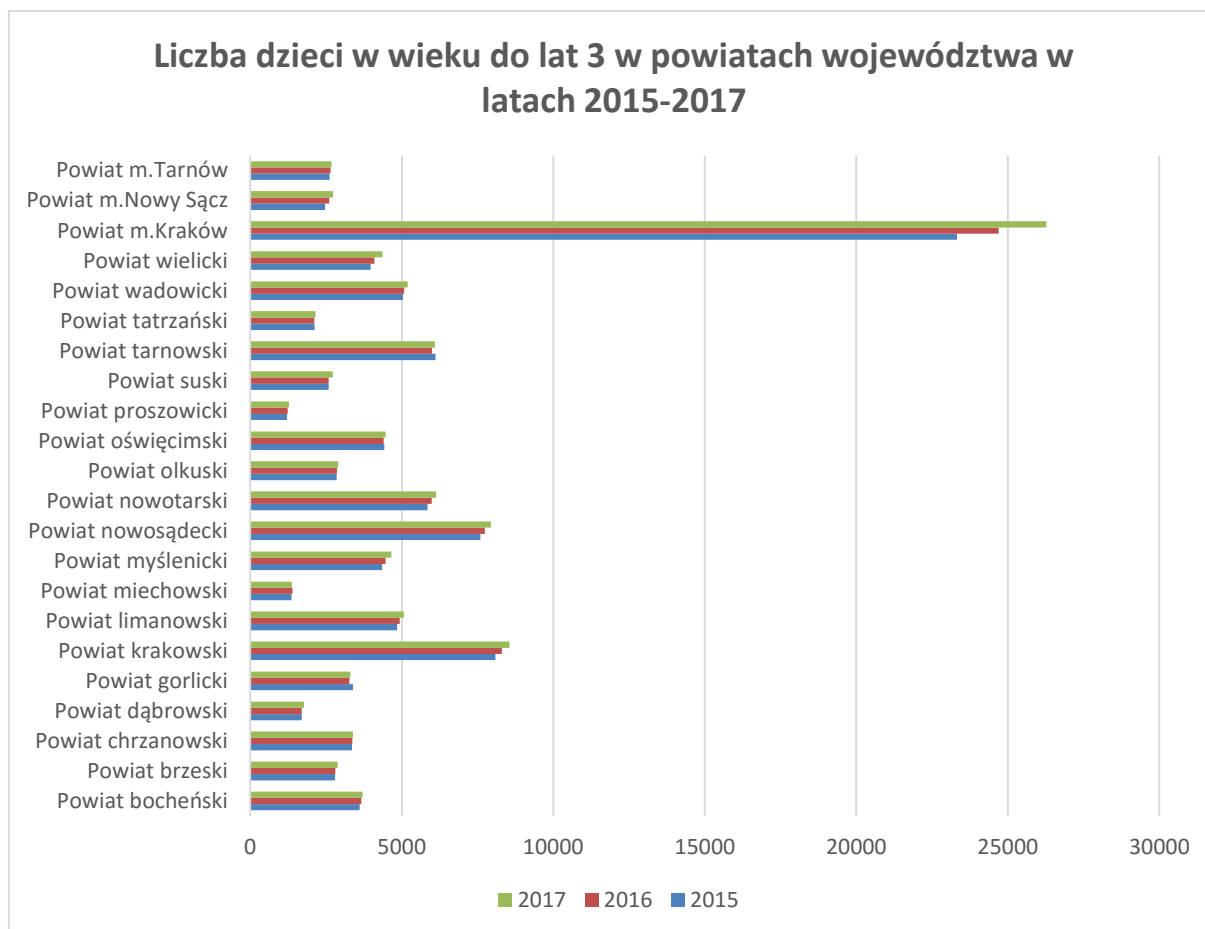
- podjęcie działań zmierzających do dostosowania istniejących placówek opiekuńczo-wychowawczych dla dzieci do standardów statutowych miejsc poniżej 14 wraz z jednoczesnym preferowaniem działań mających na celu zwiększenie wsparcia w formie rodzinnej pieczy zastępczej – konkursy dotyczące wspierania pieczy zastępczej i rozwoju placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży (poddziałanie 9.2.1 typ C)

1.4 EDUKACJA I WYKSZTAŁCENIE

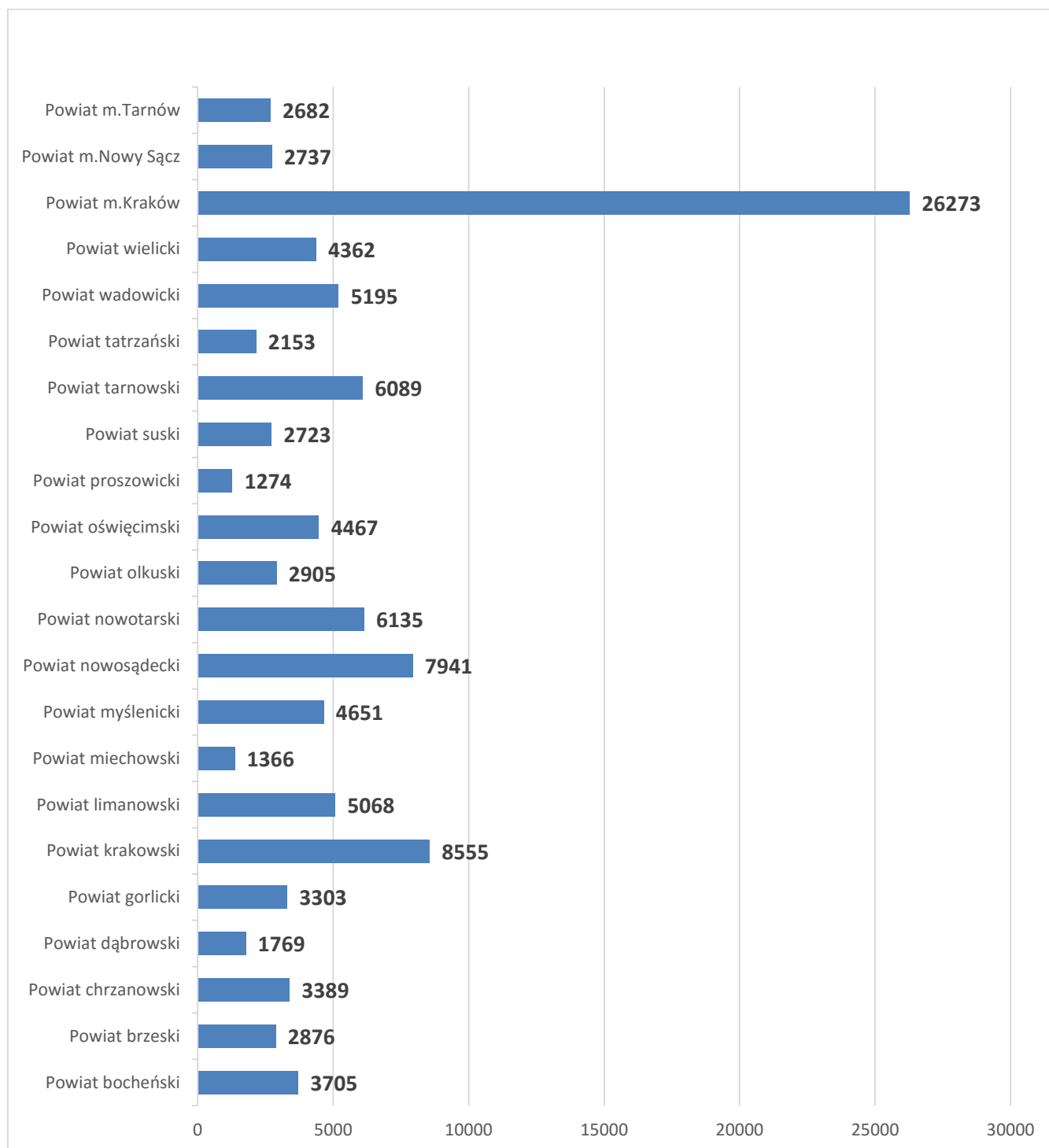
Wykres 20. Liczba dzieci w wieku do lat 3 (w wieku 0, 1 i 2 lat)

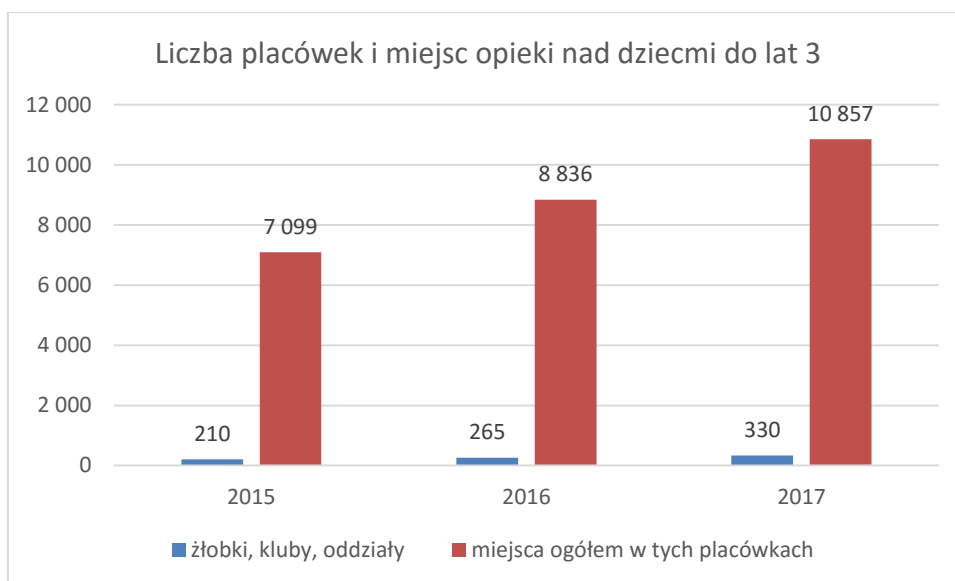
Wykres 21. Liczba dzieci w wieku do lat 3 w powiatach województwa w latach 2015-2017

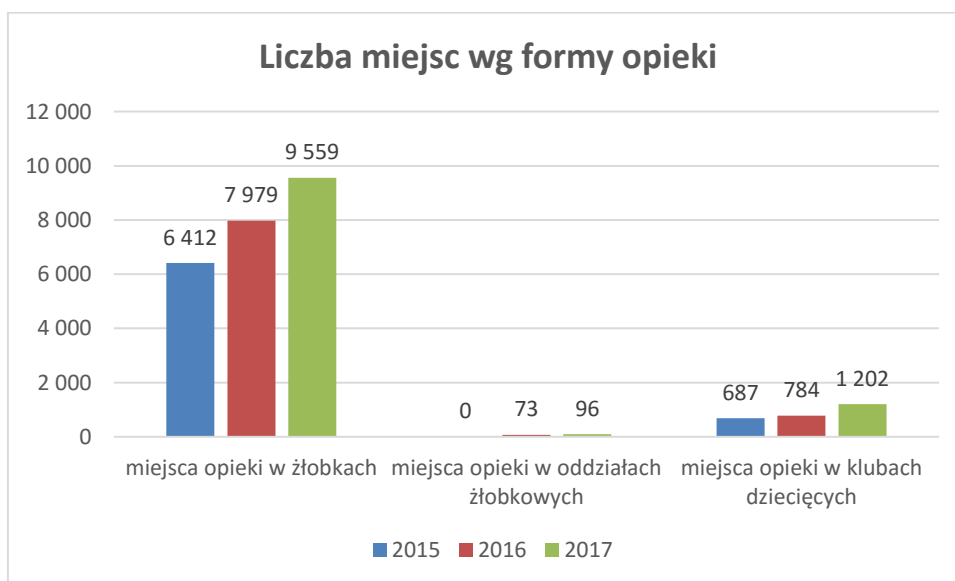
Wykres 22. Liczba dzieci w wieku do lat 3 w powiatach (rok 2017)

Wykres 23. Liczba miejsc opieki nad dziećmi do lat 3 według formy sprawowania opieki na poziomie gminy (ewentualnie dla niań według ZUS), w tym – w zależności od dostępności danych – dla dzieci z niepełnosprawnością

Wykres 24. Liczba miejsc wg formy opieki

W załączniku nr 1 do Analizy przedstawiono listę gmin, w których funkcjonują miejsca opieki nad dziećmi do lat 3 według formy sprawowania opieki, liczbę miejsc funkcjonujących oraz liczbę dzieci objętych opieką.

- Liczba gmin w których funkcjonuje opiekun dzienny (stan na 05.12.18) (dane www.empatia.gov.pl)

Łącznie 60 gmin w tym: 24 w gm. m. Kraków, 12 w gm. Zielonki, 11 w gm. Jabłonka, 4 w gm. Słupnice, 3 w gminie Wojnicz, 2 w gm. Wieliczka, 1 w gm. Biskupice, 2 w gm. Myślenice, 1 w gm. Szerzyny.

Tabela 23. Współczynnik żłobkowania (Dzieci w placówkach opieki nad dziećmi do lat 3 na 1000 dzieci w wieku do lat 3) (dane GUS)

dzieci w żłobkach i klubach dziecięcych na 1000 dzieci w wieku do lat 3	2015	2016	2017
POLSKA	67,5	77,8	86,4
MAŁOPOLSKIE	62,6	76,5	89,1
Powiat bocheński	19,6	31,1	27,3
Powiat brzeski	16,8	23,5	21,2
Powiat chrzanowski	26,2	37,4	59,3
Powiat dąbrowski	20,1	30,0	34,5
Powiat gorlicki	4,7	10,4	24,2
Powiat krakowski	25,2	36,3	46,5
Powiat limanowski	36,5	51,1	63,5
Powiat miechowski	30,3	35,1	32,9
Powiat myślenicki	16,8	23,3	39,3
Powiat nowosądecki	7,8	9,8	11,0
Powiat nowotarski	10,1	23,6	33,3
Powiat olkuski	50,9	61,5	92,6
Powiat oświęcimski	12,7	25,7	27,3
Powiat proszowicki	17,4	37,2	45,5
Powiat suski	17,0	20,1	22,4
Powiat tarnowski	5,9	13,7	15,9
Powiat tatrzański	18,9	13,3	13,0
Powiat wadowicki	18,8	20,7	33,3
Powiat wielicki	39,1	53,5	65,6
Powiat m.Kraków	187,1	213,1	233,3
Powiat m.Nowy Sącz	77,8	80,1	108,5
Powiat m.Tarnów	181,4	188,0	185,7

Tabela 24. Liczba dzieci w wieku przedszkolnym (3-5 lat)

Ludność w wieku 3-5 lat	Ogółem 3-5 lat			chłopcy 3-5 lat			dziewczynki 3-5 lat		
	2015	2016	2017	2015	2016	2017	2015	2016	2017
MAŁOPOLSKIE	110 828	107 291	105 670	57 048	55 126	54 416	53 780	52 165	51 254
Powiat bocheński	3 849	3 788	3 756	1 993	1 944	1 954	1 856	1 844	1 802
Powiat brzeski	3 176	3 039	2 979	1 635	1 561	1 530	1 541	1 478	1 449
Powiat chrzanowski	3 606	3 471	3 404	1 847	1 781	1 740	1 759	1 690	1 664
Powiat dąbrowski	1 770	1 717	1 713	932	889	892	838	828	821
Powiat gorlicki	3 639	3 544	3 455	1 854	1 808	1 776	1 785	1 736	1 679
Powiat krakowski	9 098	8 857	8 742	4 723	4 588	4 620	4 375	4 269	4 122
Powiat limanowski	5 223	4 942	4 893	2 720	2 561	2 526	2 503	2 381	2 367
Powiat miechowski	1 426	1 379	1 379	722	715	714	704	664	665
Powiat myślenicki	4 649	4 515	4 341	2 391	2 307	2 231	2 258	2 208	2 110
Powiat nowosądecki	8 345	8 033	7 842	4 253	4 029	3 985	4 092	4 004	3 857
Powiat nowotarski	6 497	6 200	6 024	3 232	3 061	3 005	3 265	3 139	3 019
Powiat olkuski	3 324	3 123	3 044	1 694	1 624	1 559	1 630	1 499	1 485
Powiat oświęcimski	4 699	4 591	4 472	2 365	2 315	2 323	2 334	2 276	2 149
Powiat proszowicki	1 330	1 276	1 246	669	625	628	661	651	618
Powiat suski	2 900	2 780	2 647	1 477	1 474	1 384	1 423	1 306	1 263
Powiat tarnowski	6 637	6 445	6 393	3 395	3 300	3 273	3 242	3 145	3 120
Powiat tatrzański	2 299	2 253	2 171	1 179	1 164	1 096	1 120	1 089	1 075
Powiat wadowicki	5 456	5 217	5 173	2 812	2 713	2 701	2 644	2 504	2 472
Powiat wielicki	4 474	4 356	4 277	2 291	2 228	2 215	2 183	2 128	2 062
Powiat m. Kraków	22 871	22 439	22 518	11 958	11 658	11 536	10 913	10 781	10 982
Powiat m. Nowy Sącz	2 682	2 529	2 488	1 375	1 291	1 300	1 307	1 238	1 188
Powiat m. Tarnów	2 878	2 797	2 713	1 531	1 490	1 428	1 347	1 307	1 285

Tabela 25. Liczba miejsc opieki nad dziećmi powyżej 3. roku życia na poziomie gminy, w tym – w zależności od dostępności danych – dla dzieci z niepełnosprawnością

Liczba miejsc opieki dla dzieci powyżej 3. roku życia na poziomie gminy stanowi załącznik nr 2. Brak jest dostępnych danych na temat miejsc dla dzieci z niepełnosprawnością na poziomie poszczególnych gmin w przedszkolach ogólnodostępnych. Poniżej przedstawiono zestawienie miejsc opieki w przedszkolach specjalnych na poziomie gminy:

Nazwa	przedszkola specjalne (miejsca ogółem)		
	2015	2016	2017
	[msc.]	[msc.]	[msc.]
MAŁOPOLSKIE	330	394	394
Powiat bocheński	15	15	15
Bochnia (1)	15	15	15
Powiat brzeski	15	15	15
Brzesko (3)	15	15	15
Powiat dąbrowski	10	10	10
Mędrzechów (2)	10	10	10
Powiat gorlicki	10	10	10
Gorlice (1)	10	10	10
Powiat nowotarski	24	36	30
Nowy Targ (1)	24	24	24
Rabka-Zdrój (3)	0	12	6
Powiat m.Kraków	196	242	255
Kraków (1)	196	242	255
Powiat m.Nowy Sącz	14	14	10
Nowy Sącz (1)	14	14	10
Powiat m.Tarnów	46	52	49
Tarnów (1)	46	52	49

- *Odsetek dzieci w wieku 3-5 lat objętych wychowaniem przedszkolnym – załącznik nr 3*

Tabela 26. Liczba uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi

Powiat	Liczba uczniów posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego		
	2015	2016	2017
Powiat bocheński	119	120	127
Powiat brzeski	97	96	104
Powiat chrzanowski	85	85	91
Powiat dąbrowski	53	53	56
Powiat gorlicki	123	134	144
Powiat krakowski	208	208	222
Powiat limanowski	150	149	159

Powiat m. Kraków	436	468	535
Powiat m. Nowy Sącz	73	76	88
Powiat m. Tarnów	100	105	120
Powiat miechowski	46	47	48
Powiat myślenicki	114	113	121
Powiat nowosądecki	216	215	224
Powiat nowotarski	202	205	228
Powiat olkuski	92	100	106
Powiat oświęcimski	114	113	124
Powiat proszowicki	43	43	44
Powiat suski	83	82	89
Powiat tarnowski	211	212	219
Powiat tatrzański	72	74	79
Powiat wadowicki	152	153	167
Powiat wielicki	84	86	92
ogółem	2873	2937	3187

Tabela 27. Odsetek uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi w szkołach/placówkach oświatowych realizujących kształcenie ogólne i zawodowe (wg typów szkół)

Powiat	2015					2016					2017				
	Szkoła podstawowa	Gimnazjum	Szkoły ponadgimnazjalne	Szkoły ponadgimnazjalne - zawodowe	ogółem	Szkoła podstawowa	Gimnazjum	Szkoły ponadgimnazjalne	Szkoły ponadgimnazjalne - zawodowe	ogółem	Szkoła podstawowa	Gimnazjum	Szkoły ponadgimnazjalne	Szkoły ponadgimnazjalne - zawodowe	ogółem
Powiat bocheński	0,67%	1,08%	0,34%	0,49%	0,69%	0,66%	1,14%	0,46%	0,52%	0,71%	0,52%	1,75%	0,45%	0,77%	0,79%
Powiat brzeski	0,69%	0,86%	0,83%	0,51%	0,71%	0,74%	0,88%	0,59%	0,59%	0,74%	0,60%	1,33%	0,60%	0,85%	0,85%
Powiat chrzanowski	0,53%	0,76%	0,48%	0,60%	0,58%	0,57%	0,77%	0,43%	0,64%	0,61%	0,43%	1,17%	0,44%	0,83%	0,66%
Powiat dąbrowski	0,82%	0,71%	0,97%	0,69%	0,78%	0,82%	0,76%	1,19%	0,84%	0,83%	0,59%	1,17%	1,27%	1,20%	0,89%
Powiat gorlicki	0,77%	1,05%	0,29%	0,56%	0,75%	0,80%	1,09%	0,31%	0,95%	0,85%	0,58%	1,65%	0,31%	1,27%	0,94%
Powiat krakowski	0,62%	0,69%	0,52%	0,60%	0,63%	0,63%	0,70%	0,55%	0,69%	0,64%	0,50%	1,07%	0,62%	0,95%	0,70%
Powiat limanowski	0,68%	0,77%	0,39%	0,41%	0,63%	0,72%	0,80%	0,41%	0,38%	0,66%	0,54%	1,21%	0,43%	0,60%	0,73%
Powiat miechowski	0,59%	0,78%	0,86%	0,48%	0,63%	0,61%	0,80%	0,95%	0,55%	0,66%	0,48%	1,19%	0,76%	0,72%	0,69%
Powiat myślenicki	0,55%	0,68%	0,53%	0,47%	0,56%	0,57%	0,68%	0,56%	0,47%	0,57%	0,44%	1,05%	0,59%	0,65%	0,64%
Powiat nowosądecki	0,69%	0,70%	0,62%	0,62%	0,68%	0,72%	0,73%	0,70%	0,70%	0,72%	0,54%	1,13%	0,76%	1,04%	0,77%
Powiat nowotarski	0,65%	0,84%	0,39%	0,46%	0,63%	0,69%	0,85%	0,38%	0,54%	0,67%	0,56%	1,29%	0,39%	0,88%	0,77%
Powiat olkuski	0,70%	0,72%	0,28%	0,61%	0,63%	0,75%	0,74%	0,31%	1,00%	0,72%	0,53%	1,13%	0,33%	1,31%	0,78%
Powiat oświęcimski	0,48%	0,73%	0,34%	0,44%	0,50%	0,51%	0,72%	0,36%	0,50%	0,53%	0,40%	1,20%	0,31%	0,63%	0,59%
Powiat proszowicki	0,72%	0,93%	0,34%	0,65%	0,74%	0,77%	0,97%	0,34%	0,66%	0,78%	0,59%	1,44%	0,48%	1,01%	0,85%
Powiat suski	0,63%	0,81%	0,53%	0,45%	0,63%	0,66%	0,86%	0,54%	0,41%	0,64%	0,48%	1,32%	0,60%	0,75%	0,73%
Powiat tarnowski	0,88%	0,93%	1,31%	0,78%	0,90%	0,94%	0,97%	1,31%	0,95%	0,96%	0,68%	1,49%	1,48%	1,32%	1,01%
Powiat tatrzański	0,75%	1,13%	0,81%	0,46%	0,79%	0,80%	1,19%	0,95%	0,35%	0,82%	0,66%	1,83%	1,05%	0,59%	0,93%
Powiat wadowicki	0,57%	0,93%	0,43%	0,56%	0,64%	0,61%	0,96%	0,47%	0,56%	0,67%	0,46%	1,46%	0,52%	0,85%	0,75%
Powiat wielicki	0,50%	0,51%	0,38%	0,48%	0,49%	0,53%	0,51%	0,47%	0,47%	0,51%	0,42%	0,76%	0,35%	0,67%	0,54%
Powiat m. Kraków	0,37%	0,70%	0,29%	0,36%	0,41%	0,39%	0,71%	0,32%	0,41%	0,44%	0,36%	1,24%	0,36%	0,51%	0,51%
Powiat m. Nowy Sącz	0,30%	0,46%	0,28%	0,36%	0,34%	0,33%	0,46%	0,26%	0,35%	0,34%	0,28%	0,86%	0,28%	0,51%	0,41%
Powiat m. Tarnów	0,39%	0,71%	0,37%	0,35%	0,42%	0,43%	0,77%	0,38%	0,39%	0,45%	0,35%	1,24%	0,38%	0,56%	0,54%
Suma końcowa	0,59%	0,77%	0,38%	0,45%	0,58%	0,61%	0,79%	0,40%	0,51%	0,61%	0,48%	1,25%	0,41%	0,71%	0,67%

Tabela 28. Liczba szkół gimnazjalnych i podstawowych, w których jest doradca zawodowy

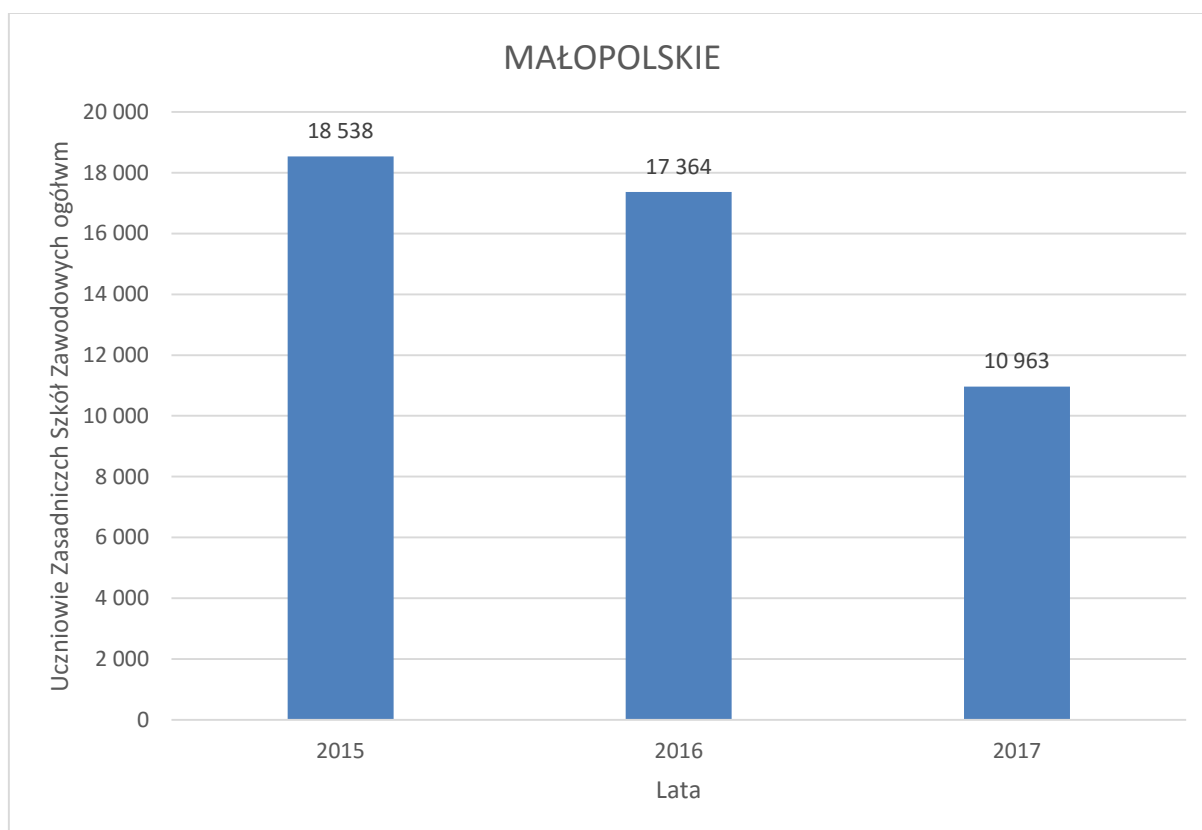
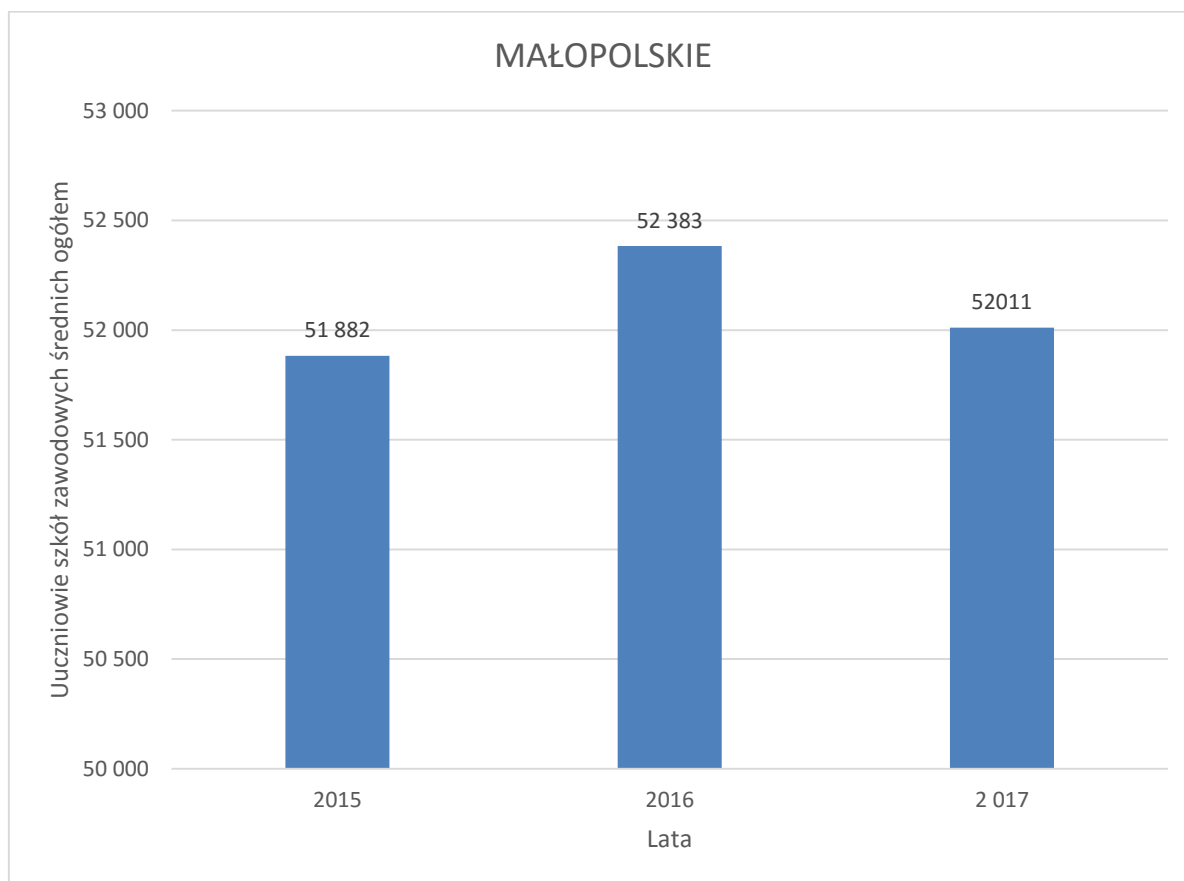
W roku 2018 analiza obejmować będzie zarówno szkoły gimnazjalne jak i podstawowe. W kolejnych latach wskaźnik dotyczyć będzie tylko szkół podstawowych.

Liczba nauczycieli z kwalifikacjami do zajmowania stanowiska doradcy zawodowego									
	Gimnazjum			Szkoła podstawowa			Ogółem		
	2017	2016	2015	2017	2016	2015	2017	2016	2015
Małopolska	6	61	85	523	10	11	529	71	96
Powiat bocheński	-	2	2	20	-	-	20	2	2
Powiat brzeski	-	3	6	22	-	-	22	3	6
Powiat chrzanowski	-	1	2	26	1	2	26	2	4
Powiat dąbrowski	1	-	-	9	-	-	10	-	-
Powiat gorlicki	-	-	-	18	-	-	18	-	-
Powiat krakowski	-	6	9	49	-	-	49	6	9
Powiat limanowski	-	2	2	22	-	-	22	2	2
Powiat m. Kraków	2	16	24	77	1	1	79	17	25
Powiat m. Nowy Sącz	-	2	2	12	-	-	12	2	2
Powiat m. Tarnów	2	4	10	13	-	-	15	4	10
Powiat myślenicki	-	6	8	29	2	2	29	8	10
Powiat nowosądecki	1	2	3	42	1	1	43	3	4
Powiat nowotarski	-	5	5	45	-	-	45	5	5
Powiat olkuski	-	2	3	11	1	-	11	3	3
Powiat oświęcimski	-	2	3	20	-	-	20	2	3
Powiat proszowicki	-	1	-	7	-	-	7	1	-
Powiat suski	-	-	-	9	-	-	9	-	-
Powiat tarnowski	-	1	1	35	1	-	35	2	1
Powiat tatrzański	-	1	1	14	1	2	14	2	3
Powiat wadowicki	-	-	-	9	-	-	9	-	-
Powiat wielicki	-	5	4	25	2	3	25	7	7

Tabela 29. Uczestnictwo osób w wieku 25-64 w kształceniu ustawicznym – wskaźnik dostępny na poziomie kraju

	2015			2016			2017		
	Razem	Kobiety	Mężczyźni	Razem	Kobiety	Mężczyźni	Razem	Kobiety	Mężczyźni
Unia Europejska	10,7	11,7	9,7	10,8	11,7	9,8	10,9	11,8	10,0
Polska	3,5	3,8	3,3	3,7	4,0	3,4	4,0	4,4	3,5

Wykres 25. Liczba uczniów szkół zawodowych

	Uczniowie w szkołach średnich zawodowych		
	2015	2016	2017
MAŁOPOLSKIE	51 882	52 383	52011
Powiat bocheński	2 067	2 088	2109
Powiat brzeski	1 356	1 297	1310
Powiat chrzanowski	1 337	1 358	1309
Powiat dąbrowski	486	485	502
Powiat gorlicki	2 073	2 015	1946
Powiat krakowski	1 388	1 424	1451
Powiat limanowski	2 917	3 018	2934
Powiat miechowski	1 119	1 105	1061
Powiat myślenicki	2 361	2 383	2455
Powiat nowosądecki	1 692	1 554	1528
Powiat nowotarski	2 603	2 646	2624
Powiat olkuski	1 447	1 440	1445
Powiat oświęcimski	2 514	2 545	2536
Powiat proszowicki	384	380	385
Powiat suski	1 590	1 640	1619
Powiat tarnowski	1 460	1 357	1345
Powiat tatrzański	1 201	1 144	1092
Powiat wadowicki	2 706	2 755	2698
Powiat wielicki	1 016	1 073	1079
Powiat m.Kraków	11 428	11 716	11814
Powiat m.Nowy Sącz	4 308	4 570	4576
Powiat m.Tarnów	4 429	4 390	4193

	Uczniowie w zasadniczych szkołach zawodowych dla młodzieży bez specjalnych		
	2015	2016	2017
MAŁOPOLSKIE	18 538	17 364	10 963
Powiat bocheński	658	608	409
Powiat brzeski	663	649	415
Powiat chrzanowski	210	186	120
Powiat dąbrowski	520	452	276
Powiat gorlicki	796	789	495
Powiat krakowski	533	488	317
Powiat limanowski	1 121	1 048	697
Powiat miechowski	103	109	64
Powiat myślenicki	950	920	583
Powiat nowosądecki	1 063	1 030	684
Powiat nowotarski	1 986	1 827	1 132
Powiat olkuski	409	388	274

Powiat oświęcimski	1 031	960	535
Powiat proszowicki	232	230	141
Powiat suski	629	627	420
Powiat tarnowski	731	686	454
Powiat tatrzański	542	496	313
Powiat wadowicki	906	852	539
Powiat wielicki	554	499	297
Powiat m.Kraków	2 198	2 008	1 175
Powiat m.Nowy Sącz	1 275	1 189	761
Powiat m.Tarnów	1 428	1 323	862

Wykres 26. Branżowe szkoły I stopnia bez specjalnych, uczniowie w I klasie, rok 2017

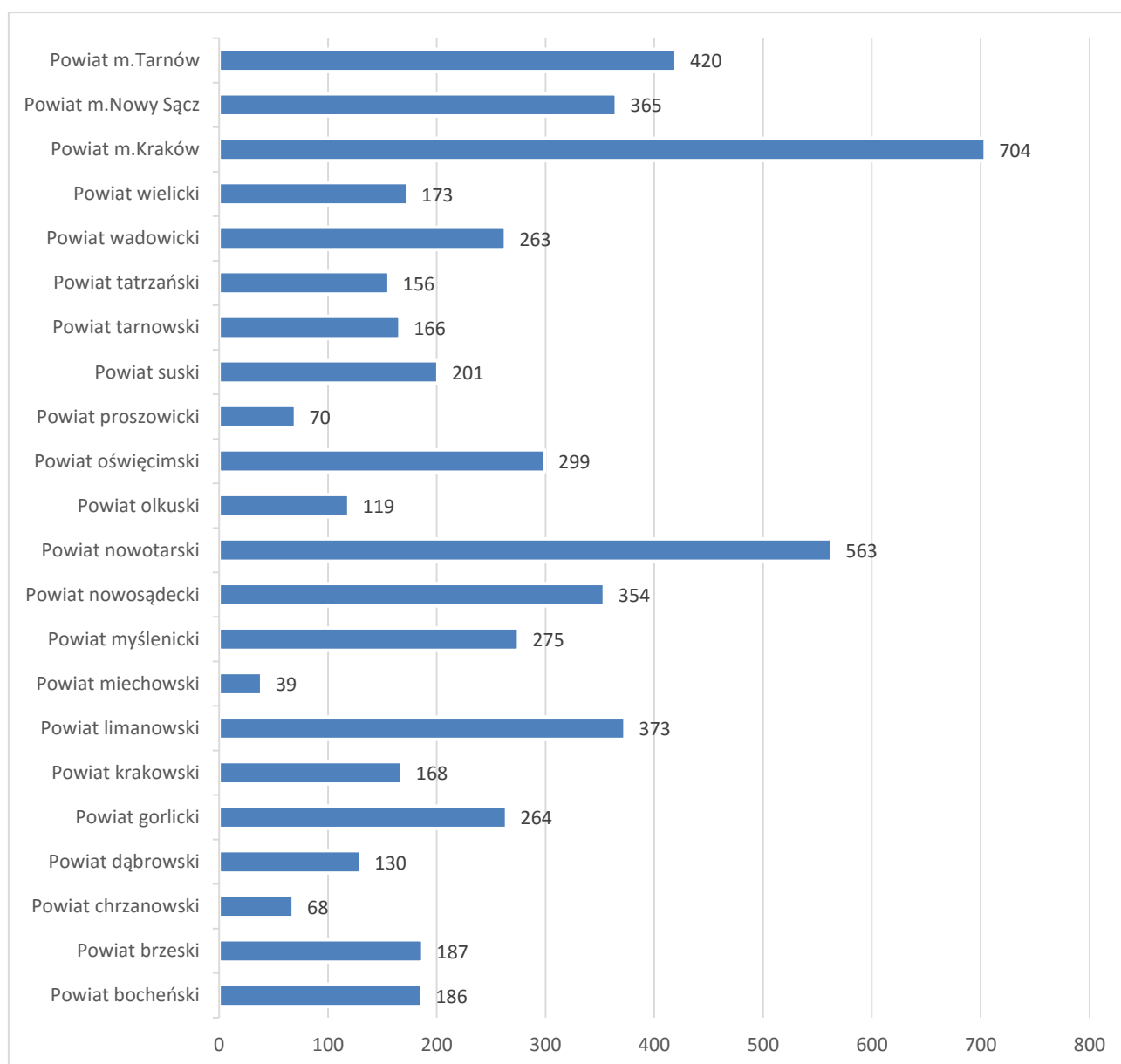

Tabela 30. Wybory uczniów po szkole gimnazjalnej (podstawowej) tj. odsetek absolwentów, który wybiera szkołę zawodową(branżową)/ technikum/ liceum

Wskaźnik nie obejmuje absolwentów szkół specjalnych (ew. do podania osobno).

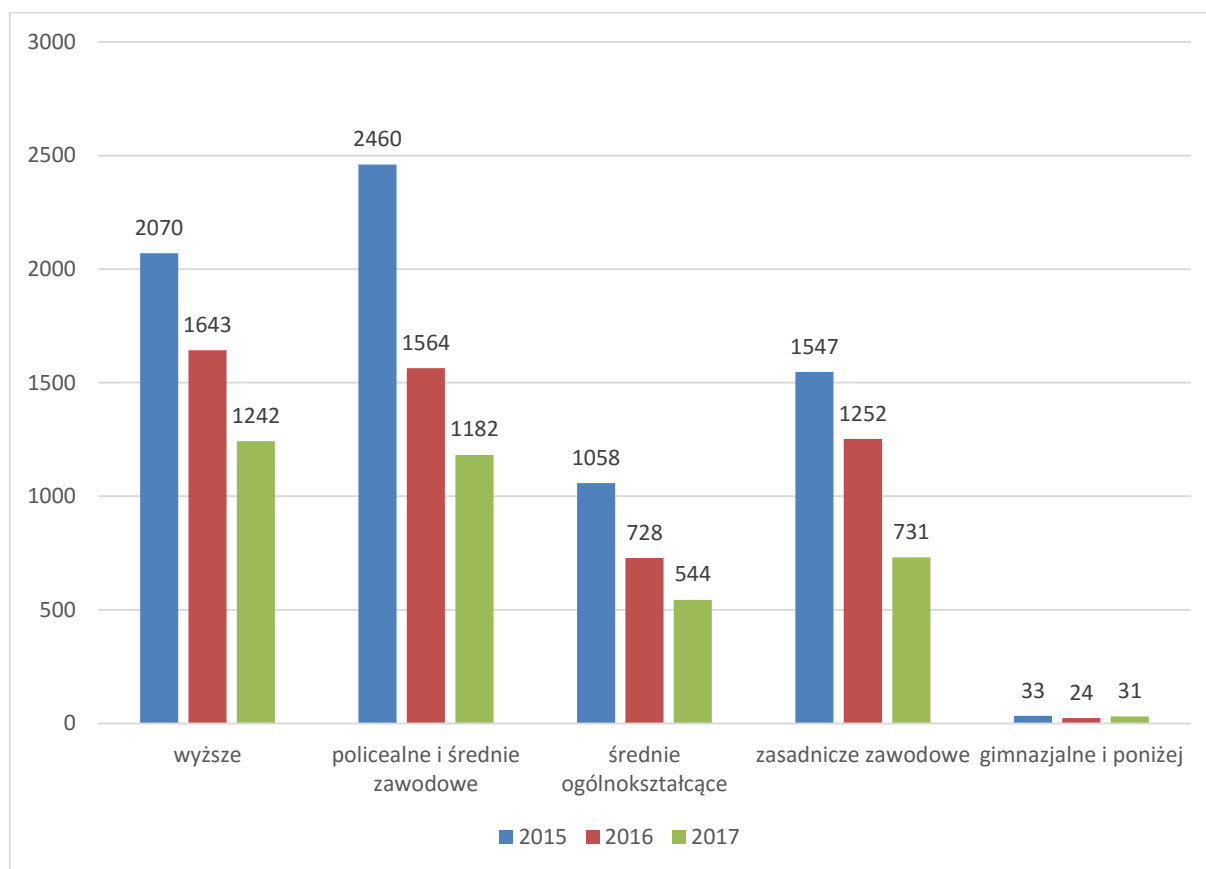
Nazwa	licea ogólnokształcące dla młodzieży bez specjalnych			technika dla młodzieży bez specjalnych			zasadnicze szkoły zawodowe dla młodzieży bez specjalnych (od 2017 branżowe szkoły I stopnia bez specjalnych)		
	2015	2016	2017	2015	2016	2017	2015	2016	2017
	%	%	%	%	%	%	%	%	%
MAŁOPOLSKIE	42,3	42,8	43,3	39,8	40,5	40,2	17,9	16,7	16,5
Powiat bocheński	34,3	34,5	34,3	46,1	47,9	49,2	19,6	17,6	16,6
Powiat brzeski	22,3	16,7	19,6	51,3	48,4	52,7	26,3	34,9	27,7
Powiat chrzanowski	43,8	46,7	43,4	44,2	45,9	48,0	12,0	7,4	8,6
Powiat dąbrowski	26,8	29,7	26,4	31,9	35,9	36,6	41,4	34,4	36,9
Powiat gorlicki	32,4	31,4	32,7	45,7	43,6	43,1	21,9	25,0	24,1
Powiat krakowski	38,8	38,2	43,1	42,8	44,7	40,1	18,4	17,1	16,9
Powiat limanowski	26,6	27,4	27,0	49,2	51,6	47,7	24,2	21,0	25,3
Powiat miechowski	39,2	29,4	36,0	53,4	63,1	55,6	7,4	7,4	8,4
Powiat myślenicki	30,9	29,5	28,0	45,9	48,5	51,4	23,2	22,0	20,6
Powiat nowosądecki	27,5	27,3	27,0	41,6	37,0	36,8	31,0	35,7	36,1
Powiat nowotarski	36,2	36,4	37,6	32,8	35,5	34,9	31,0	28,1	27,4
Powiat olkuski	48,2	46,0	48,8	38,9	42,5	39,6	12,9	11,6	11,7
Powiat oświęcimski	40,9	39,1	38,9	39,3	41,3	43,0	19,8	19,6	18,1
Powiat proszowicki	20,4	19,6	22,9	47,8	47,4	42,9	31,7	33,0	34,1
Powiat suski	21,2	28,3	27,3	52,7	47,1	48,7	26,1	24,7	24,0
Powiat tarnowski	25,5	21,5	22,5	46,0	48,3	52,3	28,5	30,2	25,2
Powiat tatrzański	27,1	27,9	30,0	41,5	43,5	41,9	31,4	28,6	28,2
Powiat wadowicki	33,6	34,8	37,5	47,9	47,1	44,9	18,5	18,1	17,5
Powiat wielicki	33,8	39,9	38,4	40,9	39,0	38,8	25,3	21,1	22,9
Powiat m.Kraków	59,3	58,6	58,6	32,1	34,2	33,9	8,6	7,3	7,6
Powiat m.Nowy Sącz	43,0	46,2	46,5	43,9	40,4	41,1	13,1	13,4	12,3
Powiat m.Tarnów	47,8	50,8	50,8	35,0	35,1	34,7	17,2	14,2	14,5

- *Odsetek uczniów szkół zawodowych, którzy nie podchodzą do egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie/nie kończą szkoły*

Brak dostępnych danych na dzień opracowania analizy.

Tabela 31. Liczba bezrobotnych w okresie do 12 miesięcy od ukończenia nauki

	absolwenci ogółem		
	2015	2016	2017
	[osoba]	[osoba]	[osoba]
MAŁOPOLSKIE	7168	5211	3730
Powiat bocheński	231	163	73
Powiat brzeski	304	203	124
Powiat chrzanowski	193	128	118
Powiat dąbrowski	283	213	157
Powiat gorlicki	355	170	123
Powiat krakowski	337	305	227
Powiat limanowski	587	436	348
Powiat miechowski	152	107	60
Powiat myślenicki	294	198	99
Powiat nowosądecki	730	567	381
Powiat nowotarski	537	447	347
Powiat olkuski	299	183	126
Powiat oświęcimski	235	168	122
Powiat proszowicki	155	124	105
Powiat suski	209	144	104
Powiat tarnowski	654	459	318
Powiat tatrzański	162	131	107
Powiat wadowicki	292	184	137
Powiat wielicki	191	133	88
Powiat m.Kraków	609	493	361
Powiat m.Nowy Sącz	179	133	82
Powiat m.Tarnów	180	122	123

Wykres 27. Liczba bezrobotnych w okresie do 12 miesięcy od ukończenia nauki ze względu na wykształcenie (poziom województwa)**Wnioski wynikające z analizy sytuacji w obszarze opieki nad dziećmi do lat 3, edukacji i wykształcenia:**

Dzięki realizacji projektów ukierunkowanych na zwiększenie dostępności do miejsc opieki nad dziećmi do lat 3 w regionie (m.in. w ramach RPO WM 2014-2020) dynamicznie wzrasta w ostatnich latach liczba placówek pełniących funkcje opiekuńcze nad dziećmi (wzrost z 210 w roku 2015 do 330 w roku 2017), jak i miejsc opieki (z 7099 do 10 857). Liczba dzieci objętych opieką wzrosła o ponad 3,2 tys. w okresie 2015-2017. Stopniowo zmniejsza się liczba gmin, w których nie funkcjonuje żadna instytucja opiekuńcza. Stopień ułobkowania w analizowanym okresie systematycznie rośnie z 6,3% w roku 2015 do 8,9% w roku 2017 i w ostatnim roku osiągnął wartość nieco wyższą niż średnia dla kraju (8,6%). Jest jednak nadal bardzo niski biorąc pod uwagę cele określone w strategii barcelońskiej (33%)¹. Istnieje także duża różnica między odsetkiem dzieci objętych opieką instytucjonalną w mieście (w roku 2017) – 16,8% i na wsi – 1,8%.

Odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym w wielu gminach osiągnął już satysfakcjonujący poziom, jednak nadal widać zróżnicowanie terytorialne w tym zakresie. W sporej części gmin odsetek ten jest nadal poniżej 70 % dzieci z danego przedziału wiekowego. Nie ma już białych plam w zakresie edukacji przedszkolnej i tylko 1 gmina obejmuje opieką

¹ Sprawozdanie Komisji dla PE, Rady, Europejskiego Komitetu ekonomiczno-społecznego i Komitetu Regionów Cele barcelońskie Rozwój struktur opieki nad dziećmi w Europie na rzecz trwałego wzrostu gospodarczego sprzyjającego włączeniu społecznemu.

przedszkolną mniej niż 40 % dzieci w wieku 3-5 lat. Mała jest ilość miejsc przystosowanych dla dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Istnieją powiaty w których w ogóle nie funkcjonują przedszkola specjalne.

Odsetek uczniów ze specjalnymi potrzebami w małopolskich szkołach stale rośnie.

W roku 2017 wyraźnie poprawiła się sytuacja w szkołach podstawowych i gimnazjalnych w zakresie *liczby nauczycieli z kwalifikacjami do zajmowania stanowiska doradcy zawodowego* – z 71 osób w 2016 roku na 529 w 2017. Jednak biorąc pod uwagę, iż w 2017 roku w Małopolsce było 1537 szkół podstawowych jest to liczba nadal niewystarczająca.

Uczestnictwo osób dorosłych w Polsce w kształceniu ustawicznym stale rośnie (w 2017 roku było na poziomie 4 %) jednak ciągle pozostaje na poziomie dużo niższym niż średnia w Unii Europejskiej (w 2017 - 10,9 %).

Spada ilość uczniów uczących się w zasadniczych szkołach zawodowych. W szkołach średnich zawodowych uczyło się w 2017 r. prawie 5 razy uczniów więcej niż w zasadniczych szkołach zawodowych. W 2017 roku w szkołach branżowych I stopnia w klasie I uczyło się 5 543 uczniów.

Absolwenci szkół podstawowych i gimnazjalnych najczęściej kontynuują naukę w Liceach Ogólnokształcących, a zaraz potem w Technikach. Tylko 16,5 % absolwentów decyduje się na naukę w Zasadniczej Szkole Zawodowej.

Systematycznie spada liczba bezrobotnych w okresie 12 miesięcy po zakończeniu nauki. Spadek ten jest obserwowany wśród wszystkich grup osób niezależnie od ich wykształcenia.

Rekomendacje wynikające z wniosków:

Stopień uźłobkowania jest nadal bardzo niski, należy kontynuować działania na rzecz zwiększenia liczby miejsc opieki szczególnie na obszarach w których dostępność do opieki jest bardzo ograniczona.

Nadal należy wspierać tworzenie miejsc przedszkolnych w szczególności przystosowanych do potrzeb dzieci ze specjalnymi potrzebami w tym z niepełnosprawnościami.

Także w szkołach należałoby skoncentrować wsparcie na dzieciach o specjalnych potrzebach – w tym kierunku szkolić nauczycieli, proponować odpowiednie zajęcia wspierające uczniów i uczennice oraz odpowiednio dostosowywać infrastrukturę.

Konieczne jest kontynuowanie rozwoju doradztwa zawodowego

Biorąc pod uwagę stosunkowo niski udział osób dorosłych w kształceniu ustawicznym należy kontynuować wsparcie dotyczące podnoszenia kompetencji i kwalifikacji.

Proponowane sposoby wdrożenia rekomendacji w ramach interwencji EFS:

- w ramach realizacji naborów projektów w ramach działania 8.5 RPO WM dotyczących tworzenia nowych miejsc opieki w żłobkach, klubach dziecięcych i u dziennych opiekunów należy kontynuować działania mające na celu zwiększanie liczby miejsc opieki nad dziećmi do lat 3 w regionie zwracając szczególnie uwagę na wsparcie mieszkańców gmin w których istnieje ograniczona dostępność do usług opiekuńczych,

- w ramach organizowanych konkursów dotyczących edukacji przedszkolnej (Poddziałania 10.1.1 i 10.1.2) należy w szczególności wspierać projekty ukierunkowane na tworzenie i rozwój miejsc dla dzieci z niepełnosprawnościami oraz innymi specjalnymi potrzebami,

- w zakresie wsparcia uczniów (Poddziałanie 10.1.3) projekty powinny uwzględniać w szczególności uczniów ze specjalnymi potrzebami,

- w ramach projektu pozakonkursowego realizowanego przez Województwo Małopolskie w ramach Poddziałania 10.2.3 pn. „Modernizacja kształcenia zawodowego w Małopolsce II” kontynuowane będą działania dotyczące rozwoju doradztwa zawodowego w szkołach,
- osoby dorosłe mogą podnosić swoje kompetencje i zdobywać kwalifikacje w 2 projektach pozakonkursowych realizowanych przez Województwo Małopolskie, tj. „Kierunek kariera zawodowa” (Poddziałanie 10.2.4) oraz „Kierunek kariera” (Poddziałanie 10.3).

2. PODSUMOWANIE - ZIDENTYFIKOWANE WYZWANIA I OBSZARY PROBLEMOWE

Nazwa województwa	Zidentyfikowane wyzwania w wybranych obszarach
Małopolskie	Demografia
	<ul style="list-style-type: none"> • Niski przyrost naturalny (w wybranych powiatach ujemny). • Stały wzrost liczby osób w wieku poprodukcyjnym. • Wzrastający udział osób starszych w ogóle populacji. • Dodatnie saldo migracji (rozumiane jako szansa wobec niekorzystnych trendów demograficznych).
	Rynek pracy
	<ul style="list-style-type: none"> • Zróżnicowanie terytorialne bezrobocia. • Zmiana struktury bezrobotnych (wysoki odsetek osób starszych, gorzej wykształconych, długotrwale bezrobotnych w ogóle zarejestrowanych). • Znaczne zróżnicowanie wartości wskaźnika zatrudnienia osób w wieku 15-64 na poziomie płci (na niekorzyść kobiet o ponad 12 p.p). • Rosnąca liczba zawodów deficytowych.
	Integracja społeczna
<ul style="list-style-type: none"> • Wzrastający odsetek osób zagrożonych ubóstwem relatywnym. • Wewnętrzne zróżnicowanie regionu pod względem osób korzystających z pomocy społecznej. • Niedostateczna podaż usług opiekuńczych świadczonych w społeczności lokalnej w formie zdeinstytucjonalizowanej w perspektywie zmian demograficznych. 	
Edukacja i wykształcenie	
<ul style="list-style-type: none"> • Niski poziom użłobkowania • Mała ilość miejsc edukacji przedszkolnej odpowiadających potrzebom dzieci ze specjalnymi potrzebami • Niewystarczające wsparcie w zakresie pracy z uczniem ze specjalnymi potrzebami • Niski udział osób dorosłych w kształceniu ustawicznym 	

Załącznik 1. Instytucje opieki nad dziećmi do lat 3 i miejsca w nich dostępne

Kod	Nazwa	żłobki + oddziały żłobkowe	kluby dziecięce	miejsca ogółem (łącznie z oddziałami i klubami dziecięcymi)	miejsca w żłobkach i oddziałach żłobkowych	miejsca w klubach dziecięcych	dzieci ogółem (łącznie z oddziałami i klubami dziecięcymi) 31 XII
		2017	2017	2017	2017	2017	2017
		[ob.]	[ob.]	[msc.]	[msc.]	[msc.]	[osoba]
1201011	Bochnia (1)	2	0	60	60	0	46
1201042	Lipnica Murowana (2)	1	0	25	25	0	17
1201082	Trzciana (2)	0	1	10	0	10	6
1201092	Żegocina (2)	0	1	32	0	32	32
1202023	Brzesko (3)	1	1	35	20	15	40
1202052	Gnojnik (2)	1	0	30	30	0	21
1203033	Chrzanów (3)	3	2	193	160	33	122
1203043	Libiąż (3)	3	0	60	60	0	41
1203053	Trzebinia (3)	1	2	51	21	30	38
1204023	Dąbrowa Tarnowska (3)	1	0	24	24	0	24
1204062	Radgoszcz (2)	1	0	57	57	0	37
1205011	Gorlice (1)	2	0	43	43	0	36
1205023	Biecz (3)	1	0	48	48	0	44
1206012	Czernichów (2)	2	0	49	49	0	39
1206032	Iwanowice (2)	1	0	23	23	0	14
1206063	Krzeszowice (3)	0	2	30	0	30	23
1206072	Liszki (2)	1	1	35	15	20	29
1206082	Michałowice (2)	1	0	39	39	0	34
1206113	Skawina (3)	2	3	134	99	35	134
1206152	Wielka Wieś (2)	1	0	15	15	0	15
1206162	Zabierzów (2)	3	0	97	97	0	87
1206172	Zielonki (2)	2	0	23	23	0	23
1207011	Limanowa (1)	4	0	223	223	0	208
1207021	Mszana Dolna (1)	2	0	50	50	0	32
1207032	Dobra (2)	1	0	35	35	0	35
1207062	Laskowa (2)	1	0	16	16	0	16
1207072	Limanowa (2)	2	0	58	58	0	31
1208053	Miechów (3)	2	0	45	45	0	45
1209033	Myślenice (3)	1	2	140	112	28	134
1209052	Raciechowice (2)	1	0	30	30	0	30
1209092	Wiśniowa (2)	0	1	26	0	26	19
1210022	Chełmiec (2)	1	0	25	25	0	25
1210052	Kamionka Wielka (2)	0	1	15	0	15	9
1210092	Łącko (2)	2	0	23	23	0	14
1210102	Łososina Dolna (2)	1	0	16	16	0	12
1210142	Podegrodzie (2)	1	0	30	30	0	27
1211011	Nowy Targ (1)	2	0	71	71	0	71
1211082	Łąpsze Niżne (2)	1	0	18	18	0	18
1211092	Nowy Targ (2)	1	0	30	30	0	30
1211112	Raba Wyżna (2)	1	0	20	20	0	20
1211123	Rabka-Zdrój (3)	3	0	115	115	0	65
1212011	Bukowno (1)	0	1	24	0	24	24
1212032	Bolesław (2)	0	1	24	0	24	12
1212042	Klucze (2)	0	2	70	0	70	70
1212053	Olkusz (3)	3	2	146	95	51	124
1212073	Wolbrom (3)	0	2	46	0	46	39
1213011	Oświęcim (1)	2	0	69	69	0	69
1213023	Brzeszcze (3)	1	0	10	10	0	10
1213033	Chełmek (3)	0	1	7	0	7	7

1213043	Kęty (3)	2	0	33	33	0	21
1213093	Zator (3)	1	0	15	15	0	15
1214053	Proszowice (3)	1	1	73	30	43	58
1215011	Jordanów (1)	0	1	24	0	24	8
1215021	Sucha Beskidzka (1)	0	2	60	0	60	53
1216032	Lisia Góra (2)	1	0	30	30	0	28
1216092	Tarnów (2)	1	0	15	15	0	14
1216103	Tuchów (3)	2	0	50	50	0	40
1216153	Żabno (3)	1	0	15	15	0	15
1217011	Zakopane (1)	1	0	28	28	0	28
1218013	Andrychów (3)	0	1	15	0	15	15
1218022	Brzeźnica (2)	1	0	21	21	0	21
1218033	Kalwaria Zebrzydowska (3)	1	0	40	40	0	35
1218052	Mucharz (2)	0	1	16	0	16	16
1218082	Tomice (2)	1	0	12	12	0	12
1218093	Wadowice (3)	1	2	37	17	20	33
1218102	Wieprz (2)	1	0	35	35	0	41
1219012	Biskupice (2)	2	0	26	26	0	22
1219022	Gdów (2)	0	1	11	0	11	11
1219043	Niepołomice (3)	3	3	92	50	42	83
1219053	Wieliczka (3)	5	5	158	95	63	170
1261011	Kraków (1)	163	19	6 754	6 363	391	6 130
1262011	Nowy Sącz (1)	7	1	329	308	21	297
1263011	Tarnów (1)	9	0	473	473	0	498
łącznie		267	63	10 857	9 655	1 202	

Załącznik 2. Liczba miejsc opieki przedszkolnej

Nazwa	miejsca		
	2015	2016	2017
	[msc.]	[msc.]	[msc.]
MAŁOPOLSKIE	99 423	107 970	114 553
Powiat bocheński	3 623	3 745	3 951
Bochnia (1)	1 038	1 098	1 132
Bochnia (2)	702	676	846
Drwinia (2)	210	215	213
Lipnica Murowana (2)	220	220	220
Łapanów (2)	231	250	270
Nowy Wiśnicz (3)	447	470	383
Rzezawa (2)	477	493	490
Trzciana (2)	158	188	262
Żegocina (2)	140	135	135
Powiat brzeski	2 487	2 696	2 826
Borzęcin (2)	166	166	214
Brzesko (3)	1 107	1 212	1 201
Czchów (3)	275	325	326
Dębno (2)	403	428	414
Gnojnik (2)	245	255	351
Iwkowa (2)	111	125	135
Szczurowa (2)	180	185	185
Powiat chrzanowski	3 468	3 681	3 788
Alwernia (3)	340	340	340
Babice (2)	220	250	275
Chrzanów (3)	1 183	1 253	1 268
Libiąż (3)	656	768	763
Trzebinia (3)	1 069	1 070	1 142
Powiat dąbrowski	1 440	1 544	1 541
Bolestaw (2)	60	60	70
Dąbrowa Tarnowska (3)	591	639	653
Gręboszów (2)	50	50	50
Mędrzechów (2)	114	114	114
Olesno (2)	125	126	125
Radgoszcz (2)	125	150	110
Szczucin (3)	375	405	419
Powiat gorlicki	3 090	3 250	3 354
Gorlice (1)	892	990	992
Biecz (3)	405	411	411
Bobowa (3)	75	75	75
Gorlice (2)	583	613	630
Lipinki (2)	135	153	155
Łużna (2)	329	328	332
Moszczenica (2)	166	180	180
Ropa (2)	175	175	175
Sękowa (2)	95	95	140
Uście Gorlickie (2)	235	230	264
Powiat krakowski	7 230	7 841	8 402
Czernichów (2)	316	365	435

Igołomia-Wawrzeńczyce (2)	147	172	172
Iwanowice (2)	167	177	261
Jerzmanowice-Przegonia (2)	286	368	395
Kocmyrzów-Luborzycza (2)	170	212	260
Krzeszowice (3)	1 042	1 178	1 200
Liszki (2)	371	381	381
Michałowice (2)	222	222	266
Mogilany (2)	305	286	316
Skała (3)	179	187	187
Skawina (3)	1 289	1 434	1 500
Słomniki (3)	290	270	200
Sułoszowa (2)	151	154	175
Świątniki Górne (3)	263	343	443
Wielka Wieś (2)	260	298	316
Zabierzów (2)	975	932	969
Zielonki (2)	797	862	926
Powiat limanowski	2 981	3 576	4 078
Limanowa (1)	620	781	809
Mszana Dolna (1)	260	344	440
Dobra (2)	300	325	340
Jodłownik (2)	100	125	134
Kamienica (2)	134	140	150
Laskowa (2)	157	180	338
Limanowa (2)	146	175	191
Łukowica (2)	132	239	269
Mszana Dolna (2)	351	390	474
Niedźwiedź (2)	275	295	295
Słopnice (2)	250	300	325
Tymbark (2)	256	282	313
Powiat miechowski	702	751	763
Charsznica (2)	99	99	99
Kozłów (2)	43	43	43
Książ Wielki (2)	125	150	150
Miechów (3)	435	459	471
Powiat myślenicki	4 141	4 384	4 451
Dobczyce (3)	370	370	400
Lubień (2)	322	322	347
Myślenice (3)	1 628	1 688	1 771
Pcim (2)	358	365	358
Raciechowice (2)	257	228	235
Siepraw (2)	96	146	146
Sułkowice (3)	570	595	595
Tokarnia (2)	204	247	209
Wiśniowa (2)	336	423	390
Powiat nowosądecki	4 535	4 980	5 466
Grybów (1)	156	207	268
Chełmiec (2)	370	412	458
Gródek nad Dunajcem (2)	22	75	75
Grybów (2)	770	721	783
Kamionka Wielka (2)	197	237	279

Korzenna (2)	88	100	105
Krynica-Zdrój (3)	656	690	714
Łącko (2)	359	387	549
Łososina Dolna (2)	130	175	205
Muszyna (3)	348	388	430
Nawojowa (2)	130	155	155
Piwniczna-Zdrój (3)	274	301	295
Podegrodzie (2)	235	280	310
Rytko (2)	125	125	125
Stary Sącz (3)	675	727	715
Powiat nowotarski	4 103	4 691	4 755
Nowy Targ (1)	900	1 075	1 106
Szczawnica (3)	161	175	177
Czarny Dunajec (2)	440	480	497
Czorsztyn (2)	217	220	225
Jabłonka (2)	331	421	421
Krościenko nad Dunajcem (2)	69	149	170
Lipnica Wielka (2)	73	100	124
Łapsze Niżne (2)	275	175	100
Nowy Targ (2)	355	454	448
Ochoznica Dolna (2)	300	325	326
Raba Wyżna (2)	250	348	388
Rabka-Zdrój (3)	437	474	468
Spytkowice (2)	90	90	90
Szaflary (2)	205	205	215
Powiat olkuski	3 126	3 360	3 378
Bukowno (1)	350	365	350
Bolesław (2)	265	275	275
Klucze (2)	517	517	492
Olkusz (3)	1 456	1 597	1 616
Trzyciąż (2)	50	50	0
Wolbrom (3)	488	556	645
Powiat oświęcimski	5 112	5 599	5 824
Oświęcim (1)	1 281	1 391	1 360
Brzeszcze (3)	702	785	810
Chełmek (3)	386	436	437
Kęty (3)	1 330	1 401	1 551
Osiek (2)	195	220	216
Oświęcim (2)	652	713	709
Polanka Wielka (2)	133	162	178
Przeciszów (2)	210	228	221
Zator (3)	223	263	342
Powiat proszowicki	838	907	976
Koniusza (2)	210	215	260
Koszyce (2)	48	70	75
Nowe Brzesko (3)	95	68	68
Paęcznica (2)	125	150	150
Proszowice (3)	285	327	348
Radziemice (2)	75	77	75
Powiat suski	2 107	2 204	2 292

Jordanów (1)	212	230	244
Sucha Beskidzka (1)	298	343	428
Budzów (2)	275	250	225
Bystra-Sidzina (2)	318	320	325
Jordanów (2)	365	376	375
Maków Podhalański (3)	209	235	235
Stryżawa (2)	235	235	245
Zawoja (2)	95	115	115
Zembrzyce (2)	100	100	100
Powiat tarnowski	4 664	5 133	5 353
Ciężkowice (3)	248	287	316
Gromnik (2)	170	170	195
Lisia Góra (2)	393	393	443
Pleśna (2)	274	290	295
Radłów (3)	302	359	360
Ryglice (3)	216	245	245
Rzepiennik Strzyżewski (2)	71	73	73
Skrzyszów (2)	365	385	435
Tarnów (2)	588	761	835
Tuchów (3)	437	455	466
Wierzchosławice (2)	150	150	165
Wietrzychowice (2)	75	100	100
Wojnicz (3)	355	403	401
Zakliczyn (3)	275	291	282
Żabno (3)	632	670	658
Szerzyny (2)	113	101	84
Powiat tatrzański	1 688	1 932	1 987
Zakopane (1)	1 085	1 117	1 112
Białe Dunajce (2)	40	40	40
Bukowina Tatrzańska (2)	300	375	420
Kościelisko (2)	178	178	180
Poronin (2)	85	222	235
Powiat wadowicki	4 334	4 718	4 887
Andrychów (3)	1 428	1 578	1 374
Brzeźnica (2)	248	250	305
Kalwaria Zebrzydowska (3)	449	517	621
Lanckorona (2)	110	116	110
Mucharz (2)	80	95	100
Spytkowice (2)	275	256	332
Stryżów (2)	175	175	175
Tomice (2)	125	225	225
Wadowice (3)	1 102	1 154	1 225
Wieprz (2)	342	352	420
Powiat wielicki	3 749	4 189	4 539
Biskupice (2)	175	261	268
Gdów (2)	392	405	484
Kłaj (2)	250	270	270
Niepołomice (3)	926	1 198	1 264
Wieliczka (3)	2 006	2 055	2 253
Powiat m.Kraków	29 157	31 503	34 217

Kraków (1)	29 157	31 503	34 217
Powiat m.Nowy Sącz	2 919	3 112	3 438
Nowy Sącz (1)	2 919	3 112	3 438
Powiat m.Tarnów	3 929	4 174	4 287
Tarnów (1)	3 929	4 174	4 287

Załącznik 3. Odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym

Nazwa	odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym (ogółem) dzieci 3-5 lat		
	2015	2016	2017
	[%]	[%]	[%]
MAŁOPOLSKIE	84,1	82,0	85,9
Mszana Dolna (1)	106,6	123,2	122,0
Limanowa (1)	124,6	123,9	120,9
Zabierzów (2)	111,5	112,8	111,0
Mucharz (2)	108,7	108,7	109,0
Nowy Sącz (1)	100,6	100,7	108,5
Świątniki Górne (3)	85,9	97,2	107,6
Zakopane (1)	100,3	101,4	106,8
Tarnów (1)	106,2	103,2	105,6
Liszki (2)	101,2	101,7	102,9
Kraków (1)	97,5	97,9	101,5
Sucha Beskidzka (1)	80,8	92,9	101,1
Oświęcim (1)	95,4	97,0	99,8
Radziemice (2)	81,0	90,2	99,0
Kłaj (2)	88,6	90,9	98,5
Niepołomice (3)	92,0	93,0	98,1
Bolesław (2)	94,4	96,2	97,6
Rzezawa (2)	92,2	91,7	97,1
Kęty (3)	95,7	95,8	96,4
Wieliczka (3)	92,8	90,3	95,4
Oświęcim (2)	97,0	95,4	94,8
Trzebinia (3)	93,8	92,2	94,0
Tymbark (2)	92,6	85,2	93,8
Chełmek (3)	92,0	90,4	93,2
Wiśniowa (2)	84,8	88,2	92,7
Krynica-Zdrój (3)	90,7	90,9	92,7
Bochnia (1)	90,4	88,1	92,0
Polanka Wielka (2)	87,4	79,3	91,5
Wadowice (3)	85,3	85,1	91,2
Jordanów (1)	89,0	83,7	91,0
Muszyna (3)	83,1	81,1	90,1
Nowy Targ (1)	87,9	89,6	89,9
Jerzmanowice-Przebinia (2)	86,5	84,4	89,8
Skawina (3)	86,8	81,8	89,7
Łapanów (2)	91,8	84,6	89,6
Brzeszcze (3)	88,1	86,5	89,4
Myślenice (3)	90,0	87,8	89,2
Trzciana (2)	76,0	82,0	89,2
Klucze (2)	91,6	82,9	89,0
Wojnicz (3)	85,7	83,4	88,8
Krzeszowice (3)	85,5	86,0	88,7
Bystra-Sidzina (2)	87,8	84,3	88,6

Raławice (2)	82,7	92,3	88,6
Grybów (1)	90,0	83,6	88,6
Miechów (3)	90,2	90,3	88,3
Bukowno (1)	89,2	90,0	88,1
Andrychów (3)	88,4	82,0	87,7
Dąbrowa Tarnowska (3)	82,6	83,2	87,6
Olkusz (3)	85,3	83,0	86,8
Czarny Dunajec (2)	83,8	74,8	86,6
Charsznica (2)	88,4	80,5	86,5
Książ Wielki (2)	93,0	90,8	86,5
Brzesko (3)	84,8	80,7	86,5
Iwanowice (2)	92,7	91,1	86,4
Kalwaria Zebrzydowska (3)	85,4	83,6	86,4
Gorlice (1)	82,8	82,9	86,4
Rabka-Zdrój (3)	84,8	80,5	86,2
Bochnia (2)	87,0	81,9	86,0
Chrzanów (3)	84,8	78,7	85,9
Żabno (3)	81,7	80,1	85,4
Wielka Wieś (2)	89,9	82,5	85,4
Proszowice (3)	89,3	79,6	85,1
Czernichów (2)	77,8	81,5	84,6
Skąta (3)	84,7	80,6	84,3
Libiąż (3)	89,9	82,5	83,9
Paęcznica (2)	89,8	80,3	83,8
Babice (2)	89,0	74,3	83,5
Wolbrom (3)	79,7	83,6	83,2
Alwernia (3)	80,7	78,6	83,0
Raciechowice (2)	67,8	70,5	82,8
Słomniki (3)	88,7	83,9	82,3
Brzeźnica (2)	83,9	77,7	82,1
Czorsztyn (2)	85,3	81,7	81,6
Jordanów (2)	86,1	83,1	81,5
Gdów (2)	76,9	70,5	80,9
Krościenko nad Dunajcem (2)	65,8	73,2	80,8
Laskowa (2)	77,2	76,6	80,7
Bukowina Tatrzańska (2)	72,8	74,2	80,6
Siepraw (2)	84,4	82,0	80,4
Lisia Góra (2)	81,1	79,4	80,1
Nowy Wiśnicz (3)	85,2	79,9	79,7
Przeciszów (2)	82,8	70,7	79,6
Gorlice (2)	88,2	79,4	79,5
Skrzyszów (2)	73,8	72,4	79,5
Sułkowice (3)	79,4	76,3	79,3
Szczucin (3)	75,8	74,1	78,6
Mędrzechów (2)	84,9	77,6	78,6
Tarnów (2)	65,2	72,7	78,4
Mogilany (2)	68,6	75,0	78,1
Dębno (2)	78,0	81,3	78,0
Zator (3)	81,4	75,1	77,6
Dobczyce (3)	80,6	76,3	77,5

Igołomia-Wawrzeńczyce (2)	72,6	73,6	77,4
Zielonki (2)	79,8	73,4	77,1
Drwinia (2)	78,3	78,4	77,0
Uście Gorlickie (2)	78,0	74,6	76,5
Lipnica Murowana (2)	82,4	70,5	76,4
Ciężkowice (3)	70,5	76,1	76,4
Stryków (2)	78,1	83,6	76,3
Osiek (2)	77,3	75,8	76,3
Zakliczyn (3)	72,4	70,5	76,1
Ochotnica Dolna (2)	73,9	71,7	76,0
Spytkowice (2)	64,4	61,6	75,9
Gnojnik (2)	76,5	71,9	75,6
Kocmyrzów-Luborzyca (2)	65,6	67,7	75,6
Koniusza (2)	74,9	69,1	75,4
Sułoszowa (2)	83,0	68,5	75,3
Słopnice (2)	66,0	66,0	75,2
Nowe Brzesko (3)	76,1	72,8	75,1
Radłów (3)	77,9	76,0	74,9
Pcim (2)	78,3	77,9	74,7
Lubień (2)	79,0	72,9	74,6
Stary Sącz (3)	74,5	72,3	74,5
Łąpsze Niżne (2)	77,4	72,0	74,5
Dobra (2)	78,4	75,3	74,2
Pleśna (2)	67,4	69,1	74,0
Wieprz (2)	71,4	66,4	73,5
Wietrzychowice (2)	58,8	64,6	73,4
Lipinki (2)	77,3	67,9	73,3
Maków Podhalański (3)	71,0	70,5	73,2
Spytkowice (2)	81,4	65,3	72,9
Tomice (2)	72,6	68,4	72,7
Nowy Targ (2)	71,4	68,3	71,7
Stryszawa (2)	76,7	67,3	71,7
Szczurowa (2)	67,6	63,9	71,4
Jabłonka (2)	72,0	70,1	71,1
Kamionka Wielka (2)	72,5	61,4	70,8
Trzyciąż (2)	62,6	66,4	70,5
Michałowice (2)	69,5	70,7	70,5
Czchów (3)	81,4	70,9	69,9
Borzęcin (2)	71,0	65,7	69,9
Łużna (2)	76,3	68,7	69,5
Radgoszcz (2)	62,9	67,3	68,8
Raba Wyżna (2)	69,6	68,2	68,7
Tokarnia (2)	68,7	64,8	68,6
Tuchów (3)	73,7	67,2	68,2
Łącko (2)	60,8	58,5	67,9
Kamienica (2)	67,6	61,6	67,9
Ropa (2)	67,0	64,0	67,8
Piwniczna-Zdrój (3)	68,5	65,2	67,8
Lipnica Wielka (2)	61,7	53,8	66,7
Szczawnica (3)	70,1	68,8	66,5

Ryglice (3)	74,7	63,5	66,1
Mszana Dolna (2)	64,5	60,0	65,9
Szaflary (2)	65,8	64,7	65,9
Grybów (2)	73,2	64,1	65,8
Jodłownik (2)	69,8	58,1	64,9
Biskupice (2)	59,7	50,4	64,5
Lanckorona (2)	75,5	59,9	64,4
Biecz (3)	71,6	64,1	63,5
Budzów (2)	67,0	64,8	63,5
Wierzchosławice (2)	58,4	57,7	63,5
Kozłów (2)	58,9	57,9	63,4
Żegocina (2)	61,3	56,3	62,7
Moszczenica (2)	74,6	62,9	62,7
Gołcza (2)	65,1	57,7	61,9
Gręboszów (2)	72,4	58,6	61,8
Kościelisko (2)	67,0	58,3	60,9
Niedźwiedź (2)	73,1	60,0	60,8
Łukowica (2)	56,9	59,4	60,5
Koszyce (2)	59,4	64,2	60,0
Iwkowa (2)	58,6	54,4	59,5
Rytro (2)	62,8	55,6	59,0
Łabowa (2)	52,6	46,8	57,4
Łososina Dolna (2)	55,1	51,1	57,3
Bolestaw (2)	60,9	53,4	57,3
Podegrodzie (2)	58,9	54,5	56,5
Nawojowa (2)	53,8	45,8	56,4
Zembrzyce (2)	60,2	59,1	56,1
Sękowa (2)	65,6	53,4	56,1
Poronin (2)	32,7	50,8	55,2
Olesno (2)	57,5	55,9	55,0
Chełmiec (2)	57,7	50,7	54,9
Gromnik (2)	53,0	51,0	54,8
Bobowa (3)	62,9	44,0	54,7
Szerzyny (2)	52,8	44,8	53,5
Zawoja (2)	57,5	47,6	50,8
Korzenna (2)	59,1	45,6	49,2
Limanowa (2)	40,7	39,3	48,6
Słaboszów (2)	49,5	43,8	48,5
Gródek nad Dunajcem (2)	42,1	45,3	45,0
Rzepiennik Strzyżewski (2)	47,3	37,7	41,7
Biały Dunajec (2)	42,9	29,6	31,8

Załącznik 4. Liczba miejsc w placówkach wsparcia dziennego (PWD) w podziale na gminy

Nazwa	ogółem		
	miejsca		
	2015	2016	2017
	[msc.]	[msc.]	[msc.]
MAŁOPOLSKIE	7 744	6 933	7 283
Bochnia (1)	165	165	90
Bochnia (2)	120	60	60
Brzesko (3)	60	60	60
Dębno (2)	30	30	30
Szczurowa (2)	25	25	25
Babice (2)	15	15	15
Chrzanów (3)	90	90	90
Libiąż (3)	60	60	60
Trzebinia (3)	240	240	240
Gręboszów (2)	14	0	9
Radgoszcz (2)	50	0	0
Szczucin (3)	20	20	20
Gorlice (1)	45	45	45
Biecz (3)	15	15	60
Bobowa (3)	60	60	60
Gorlice (2)	20	20	20
Lipinki (2)	50	100	100
Moszczenica (2)	25	25	25
Uście Gorlickie (2)	14	0	15
Jerzmanowice-Przegonia (2)	0	0	30
Kocmyrzów-Luborzyca (2)	30	30	30
Krzeszowice (3)	60	60	70
Mogilany (2)	40	0	0
Świątniki Górne (3)	25	0	0
Zabierzów (2)	0	0	15
Zielonki (2)	0	0	30
Limanowa (1)	21	21	0
Niedźwiedź (2)	15	15	15
Gołcza (2)	80	40	40
Miechów (3)	40	34	40
Dobczyce (3)	30	30	30
Lubień (2)	55	55	55
Myślenice (3)	30	30	30
Pcim (2)	0	60	60
Siepraw (2)	30	30	30
Sułkowice (3)	200	210	210
Grybów (1)	0	0	25
Gródek nad Dunajcem (2)	100	100	30
Kamionka Wielka (2)	120	50	75
Krynica-Zdrój (3)	275	255	255
Łącko (2)	60	60	60
Stary Sącz (3)	69	60	50
Nowy Targ (1)	0	0	90

Krościenko nad Dunajcem (2)	30	0	0
Raba Wyżna (2)	30	85	63
Szaflary (2)	0	0	30
Bukowno (1)	30	30	30
Bolestaw (2)	30	30	30
Klucze (2)	30	60	75
Olkusz (3)	30	30	30
Oświęcim (1)	165	165	150
Brzeszcze (3)	0	15	15
Chełmek (3)	30	30	30
Kęty (3)	30	30	0
Oświęcim (2)	343	189	186
Przeciszów (2)	30	30	30
Proszowice (3)	237	207	140
Sucha Beskidzka (1)	50	50	50
Bystra-Sidzina (2)	30	30	30
Maków Podhalański (3)	0	0	36
Stryżawa (2)	0	0	28
Zawoja (2)	60	60	60
Zembrzyce (2)	45	45	45
Ciężkowice (3)	241	0	0
Lisia Góra (2)	0	20	20
Pleśna (2)	30	30	30
Radłów (3)	30	30	30
Ryglice (3)	40	40	40
Skrzyszów (2)	30	30	30
Tarnów (2)	210	190	230
Tuchów (3)	79	79	76
Wierzchosławice (2)	100	100	105
Wietrzychowice (2)	25	25	25
Wojnicz (3)	30	30	30
Zakliczyn (3)	36	36	36
Bukowina Tatrzańska (2)	20	20	20
Kościelisko (2)	25	25	25
Poronin (2)	107	107	65
Andrychów (3)	45	45	45
Wadowice (3)	68	78	74
Biskupice (2)	40	40	40
Gdów (2)	20	20	20
Kłaj (2)	35	35	45
Niepołomice (3)	30	30	30
Wieliczka (3)	120	120	120
Kraków (1)	1 987	1 992	2 205
Nowy Sącz (1)	481	385	340
Tarnów (1)	317	170	250